



ISSN 1407-9321

**Abonē
«NOVADNIEKU»**

VISĀS Preiļu rajona pasta nodaļās, redakcijā Brīvības ielā 14, Preiļos, vai **internetā** www.novadnieks.lv no **JEBKURAS** mēneša dienas.

Izmanto izdevību — abonē redakcijā ar atlikto maksājumu pa tālruni 5307056.

Atceries, ka abonēt vienmēr ir ērtāk, lētāk, izdevīgāk un drošāk, nekā pirkt!

Preiļus apmeklēja Valsts Robežsardzes priekšnieks, ģenerālis Gunārs Dāboliņš



● Pašlaik Valsts Robežsardzes Daugavpils pārvaldes Preiļu Imigrācijas nodaļā strādā divi darbinieki. Tuvākais gads viņu skaits palielināsies, iespējams, piecas reizes. Attēlā – Valsts Robežsardzes priekšnieks, sardzes ģenerālis Gunārs Dāboliņš (no labās) un Preiļu imigrācijas nodaļas inspektors Andrejs Karpušenko.

27. oktobrī Preiļus apmeklēja Valsts Robežsardzes priekšnieks, robežsardzes ģenerālis Gunārs Dāboliņš un viņa pavadošās militārpersonas. Viņa vizītes mērķis bija iepazīties ar Robežsardzes Daugavpils pārvaldes Preiļu Imigrācijas nodaļas inspektoru darba apstākļiem un pārrunāt turpmākās sadarbības iespējas ar Preiļu rajona policijas pārvaldes vadību. Ar sava brauciena uzdevumiem ģenerālis iepazīstināja arī «Novadnieku».

Latvijas gatavojas pievienoties Šengenas līgumam

2006. un 2007. gads būs laiks, kad Latvijai jābūt gatavai pievienoties Šengenas līgumam. Tas būs liels un nopietns darbs, tāpēc ģenerālis pašlaik apmeklē ne tikai valsts pierobežas, bet arī iekšzemes rajonus, lai novērtētu vispārējo situāciju.

— Pēc pievienošanās Šengenas līgumam no Lietuvas un Igaunijas robežas mūsu robežsargi aizies. Vērosim, kā Latvijā notiek imigrācijas procesi. Tajā pašā laikā tiks veikta ārzemnieku uzturēšanās kontrole, — skaidroja G. Dāboliņš. — Zinot šos uzdevumus, jau iepriekš imigrācijas policija tika nodota Robežsardzei, tika izveidotas apakšvienības katrā Latvijas rajonā. Tāda apakšvienība ir

arī Preiļos, kur strādā divi cilvēki.

Robežsardzes priekšnieks atzina, ka pienācis brīdis, kad nopietni jādomā par to, kā struktūras attīstīsies turpmāk, — lai būtu telpas, materiāli tehniskais nodrošinājums. Tas būs nepieciešams, jo lielākā daļa darbinieku, kuri pašlaik strādā uz Lietuvas un Igaunijas robežas, tiks pārcelti uz iekšzemes rajonu imigrācijas dienestiem.

Darbinieku skaits palielināsies arī Preiļos

Jau pašlaik zināms, ka Imigrācijas nodaļas darbinieku skaits pieaugs ne tikai citos valsts iekšzemes rajonos, bet vairākkārt tiks palielināts arī Preiļos. Paredzams, ka te strādās seši līdz 10 cilvēki.

Šajā sakarā ģenerālis Gu-

nārs Dāboliņš tikās arī ar Preiļu rajona policijas pārvaldes priekšnieku Robertu Šnepstu, jo Daugavpils pārvaldes Imigrācijas nodaļas inspektoru darba kabinets atrodas policijas pārvaldes telpās. Panākta mutiska vienošanās, ka nākamgad viņu rīcībā tiks nodota vēl viena telpa, kur pieņemt apmeklētājus un veikt kontroli.

Jābūt gataviem arī īpašās situācijās

Robežsardzes priekšnieks pastāstīja, ka nākotnē, kad Latvija jau būs pievienojusies Šengenas līgumam, tomēr vajadzēs būt gataviem īpašās situācijās atjaunot robežkontroli uz visām valsts robežām, tajā skaitā arī uz iekšējās robežas.

Tādas situācijas var būt terora draudi, dažādu cilvēku un dzīvnieku slimību draudi, negaidīts nelegālo imigrantu masveida pieplūdums, humanitārās krīzes, nestabils politiskais stāvoklis apkārtnē, valstis un citi gadījumi. Šādās situācijās katrā rajona imigrācijas nodaļai būs skaidri definēti uzdevumi darbam uz valsts robežas noteiktu laika

periodu.

Robežsardzes uzdevums ir līdz nākamā gada martam sagatavot attīstības koncepciju pēc pievienošanās Šengenas līgumam.

Preiļiešus vērtē atzinīgi

Runājot par Preiļu Imigrācijas nodaļas turpmāko nākotni, ģenerālis atzina, ka, nosakot šeit turpmāk strādājošo darba apjomu, tiks ņemts vērā, cik daudz ārzemnieku rajonā uzturas pašlaik, cik kultūras pasākumu, kurus apmeklē ārzemnieki, noteikto laiku, cik daudz ir perspektīvu tūrisma objektu.

Valsts Robežsardzes priekšnieks, ģenerālis Gunārs Dāboliņš Daugavpils pārvaldes Preiļu Imigrācijas nodaļas darbinieku līdzšinējo veikumu vērtēja atzinīgi. Vairākās pozīcijās pienākumi veikti ļoti labi. Veiksmīga ir arī sadarbība ar rajona policijas pārvaldi, īpaši rūpējoties par to, lai rajonā nebūtu cilvēku bez nederīgām pasēm, lai visi dzīvotāji savās deklarētajās dzīves vietās.

L. Kirillova

Pretgripas vakcīnu piegādē pārtraukumi

Lai gan strauji tuvojas īstā gripas sezona, kura šogad, pēc speciālistu viedokļa, varētu sākties decembra beigās, vakcinēšanās rada problēmas, bet medikiem pagaidām nav skaidrības, kas un kādā veidā veiks valsts apmaksāto vakcinēšanu. Valdība nolēmusi vienu miljonu latu atvēlēt par 65 gadiem vecāku iedzīvotāju, bērnu līdz septiņu gadu vecumam un speciālo dienestu darbinieku vakcinācijai. Iedzīvotāju pakāpeniska vakcinācija par valsts budžeta līdzekļiem sāksies 15. novembrī un tiks organizēta pēc noteikta grafika.

Privātklīnikas «Lāzers» vadītāja Aina Kravale šīs nedēļas sākumā «Novadnieku» informēja, ka no jauna esot saņemtas 40 vakcīnas, to varētu pietikt piecām līdz septiņām dienām, bet varbūt arī tikai trijām. Viss atkarīgs no tā, cik liels būs pieprasījums, teica ārste, stāstot, ka iepriekšējā nedēļā privātklīnikā vakcīnu aprūcies. Cilvēkiem, kas vēlējušies potēties, nācies atteikties. Neilgā laikā šeit izlietotas vairāk nekā 100 vakcīnas. Pasūtījumu izdarījām, vadoties no iepriekšējo gadu pieprasījuma, kad pirms gripas sezonas sapotējās aptuveni 300 cilvēki.

Soruden potētiesgribētāju skaits ievērojami pieaudzis, taču lielā pieprasījuma dēļ vakcīnu cena tomēr netikšot paaugstināta. Poliklīnikas vadītājai nebija informācijas, kā tiks organizēta bērnu, vecu cilvēku un atsevišķu valsts iestāžu darbinieku bezmaksas potēšana. Neesam saņēmuši nedz kādu pavēli, nedz rīkojumu, nezinām, kāda uzskaitē būtu jāved un kādas atskaites jāgatavo. Laiks iet, klāt jau novembris, un tas ir pēdējais mēnesis, kad vēl var potēties. Decembrī to darīt ir jau par vēlu, jo imunitāte nepaspēj izveidoties, bez tam sākas citas vīrusu slimības, kas novājina organismu, un tad potēšana nedod vajadzīgo efektu, stāstīja ārste.

Preiļu poliklīnikā darbojas vakcinēšanas kabinets. Feldsere Veronika Soboleva, kas šeit strādā, informēja, ka pagājušajā otrdienā vakcīnu pietrūcis, un potēšana nenotikusi. Pēc tam saņemts jauns pieveidums. Kā būs turpmāk, viņa nezināja teikt. Pirmdienas rītā krājumos bija 50 vakcīnas. Daždien ierodas 25, citdien — 40 cilvēki, kas vēlas sapotēties. Rekordskaitlis esot bijis 49 apmeklētāji vienā dienā, stāstīja Veronika Soboleva. Tāpēc grūti prognozēt, cik dienām esošā krājuma pietiks, un vai vakcīnas kāds piegādās, jo arī firmām, kas nodarbojas ar to iepirkšanu, grūtības radot lielais pieprasījums. Šogad vakcinēšanas daudz vairāk cilvēku, nekā iepriekšējos gados, uzsvera Veronika Soboleva, taču arī viņai nebija informācijas, kā tiks organizēta valsts apmaksātā atsevišķu iedzīvotāju grupu vakcinēšana.

Pārtraukumus pretgripas vakcīnu saņemšanā piedzīvojuši arī Līvānos praktizējošie ģimenes ārsti. Rāisa Ivanova, ģimenes ārste palīdze, atzina, ka dažās dienās izlietots tik vakcīnu, cik pērn visas sezonas laikā kopā, un ka problēmas rada jaunu pasūtījumu saņemšana.

L. Rancāne

LATVIJA UN ES

Sešas ES valstis iebilst pret oriģinālzuļu aizsardzības termiņa pagarināšanu

Sešas Eiropas Savienības valstis, arī Latvija, nevēlas, lai tiktu pagarināts oriģinālzuļu aizsardzības termiņš, tāpēc nolēms ar šiem iebildumiem vērsties pie Eiropas Komisijas viceprezidenta un ES uzņēmējdarbības un rūpniecības komisāra Gintera Ferhoigena. 2005. gada 30. oktobrī stājās spēkā jauna direktīva 2004/27/EK. Tā nosaka, ka cilvēkiem paredzētajām zālēm tiek piemērota ilgāka datu aizsardzība un pēc oriģinālzuļu pierēģistrēšanas dalībvalsts zāļu reģistrā ģenētiskās zāles varēs tirgot tikai pēc desmit gadiem. Patlaban šis termiņš ir seši gadi. Tomēr oriģinālzuļu aizsardzības termiņš ierobežo cilvēku spējas izvēlēties alternatīvus medikamentus, kā arī sadārdzina zāles.

Latvija joprojām otrā korumpētākā ES dalībvalsts

«Transparency International» 2005. gada starptautiskajā korupcijas uztveres indeksā Latvija joprojām tiek vērtēta kā otra korumpētākā Eiropas Savienības dalībvalsts aiz Polijas, teikts šodien sabiedrības par atklātību «Delna» publikotajā informācijā. Latvijas Korupcijas uztveres indekss (KUI) audzis līdz 4,2 punktiem no 10 iespējamajiem, kas ir par 0,2 punktiem vairāk nekā pērn, un tas ir augstākais vērtējums Latvijā kopš KUI pastāvēšanas. Tomēr Latvija joprojām atrodas ievērojami zemāk par piecu punktu robežu, kas tiek uzskatīta par apmierinošu korupcijas uztveri, un tiek pieskaitīta pasaules korumpētāko valstu grupai. Pasaules valstu reitingā Latvija šogad ieņem 57. vietu no 159 valstīm.

ES vajadzīgi franču valodas pratēji

Lai arī uz brīvajām 125 tulkun un tulkotāju vietām Eiropas Savienības institūcijās no Latvijas šovasar pieteikušies 303 pretendenti un ir cerības, ka brīvās štata vietas tiks aizpildītas, vajadzīgi arī jauni kadri darbam ES institūcijās, īpaši jau franču valodas pratēji, saka LR Ārlietu ministrijas ES koordinācijas departamenta direktore Alda Vanaga. Svešvalodu pratēji esot vajadzīgi arī tēpat Latvijā, piemēram, dažādās ministrijās, strādājot ar ES dokumentiem — šie speciālisti jau tagad esot pārslodoti. Lai arī Ārlietu ministrijas pienākumos neietilpst gādāt par tulkun un tulkotāju sagatavošanu Latvijā, ministrija uzņēmusies lomu informēt sabiedrību par šo ardu vakancēm ES institūcijās — Eiropas Parlamentā, Eiropas Komisijā, tiesā u.c., kā arī šoruden iesniegusi priekšlikumus valdībā tulkun un tulkotāju sagatavošanas problēmu risinājumam un ES institūcijās tulkoto tekstu kvalitātes uzlabošanai.

Dombrovskis prognozē, ka Latvija eirozonai pievienosies ne ātrāk kā 2010. gadā

Eiropas Parlamenta deputāts Valdis Dombrovskis prognozē, ka Latvija eirozonai nepievienosies 2008. gadā, bet tas varētu notikt ne ātrāk kā 2010. — 2011. gadā. Līdz ar iestāšanos Eiropas Savienībā visās jaunajās ES dalībvalstīs ir vērojami faktori, kas veicina inflācijas paaugstināšanos. Galvenie trīs faktori ir netiešo nodokļu paaugstināšana — būtiskāko ietekmi atstāj akcīzes nodokļa naftas produktiem paaugstināšana un PVN samazinātās likmes ieviešana; nominālā konverģence, t.i. — ja jaunās dalībvalstis ienāk ES kopējā tirgū, kur vidējais cenu līmenis ir augstāks, tas veicina cenu pieaugumu jaunajās dalībvalstīs; kā arī papildus izmaksas uzņēmumiem, kas saistītas ar ES prasību ieviešanu. Šie faktori nosaka, ka inflācija jaunajās dalībvalstīs vidēji ir augstāka, nekā vecajās dalībvalstīs. Savukārt Māstrichtas kritērijs inflācijai nosaka, ka inflācija nedrīkst pārsniegt 1,5 procentpunktus virs vidējā inflācijas līmeņa trīs Eiropas Savienības valstīs, kurās šis rādītājs ir viszemākais. Līdz ar to inflācijas pieaugumam gadā jābūt ne lielākam par 2-3%.

Ziņas sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».
Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.
Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv
Tāl. 53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),
53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),
53-07058, 53-07059 (žurnālistiem). Fakss 53-07057.
Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.
Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

INFORMĀCIJA

Pašvaldību reformas — nepieciešamība līdzsvarotas attīstības veicināšanai visā Latvijā

Var piekrist nesenaļ Latvijas inteliģences 60. konference dzirdējam, ka pašlaik Latvijā būtiskas reformas vairs nav nepieciešamas, izņemot vienu nozari — tās ir pašvaldības.

Domājot par attīstību mēs vairs nedrīkstam domāt abstraktās kategorijās, jo reģionālās atšķirības starp Rīgu un citām Latvijas vietām turpina pieaugt un turpinās cilvēku aizplūšana no laukiem. Tādēļ ir nepieciešami konkrēti instrumenti vienmērigas attīstības veicināšanai ne tikai Rīgā un citās lielākajās Latvijas pilsētās, bet ikvienā Latvijas vietā. Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (RAPLM) kā vienu no instrumentiem, ar kuru palīdzību šo mērķi sasniegt, saskata pašvaldību lomas stiprināšanu, tai skaitā arī ar reformu palīdzību.

Lai nostiprinātu pašvaldību lomu, nepieciešams veikt divas reformas — jābeidz uzsākt administratīvi teritoriālā reforma, jeb, citiem vārdiem sakot, pagastu apvienošanās novados, un jāīsteno reģionālā reforma jeb reģionālo pašvaldību (apriņķu) izveidošana. Lai izprastu abu šo, pēc savas būtības atšķirīgo, reformu nepieciešamību, nedaudz iedziļināsimies to būtībā.

Administratīvi teritoriālā reforma

Patlaban Latvijā ir 530 pašvaldības. Daudzās no tām iedzīvotāju skaits nepārsniedz pat tūkstoši. Tā kā pašvaldību budžeta apjoms ir tieši atkarīgs no iedzīvotāju skaita tajā, šo mazo pašvaldību budžets ir nieciņš un tās nespēj pilnvērtīgi veikt tām uzticētās funkcijas, nemaz nerunājot par investīcijām attīstībā — skolu renovācijā, sporta zāļu būvniecībā, jaunu darba vietu veidošanas veicināšanā un līdzīgos projektos. Lai veicinātu attīstību šajās teritorijās, nepieciešams, apvienojoties novados, veidot lielākas un finansiāli spēcīgākas pašvaldības.

Reformas galvenais mērķis ir pašvaldības sniegto pakalpojumu kvalitātes uzlabošanu, kā arī uzņēmējdarbības attīstības un iedzīvotāju dzīves līmeņa paaugstināšanas veicināšana. Piemēram: izveidot spēcīgu sociālo, juridisko dienestu, piesaistīt dažādu



● Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Māris Kučinskis.

attīstības projektu izstrādes augstas kvalifikācijas speciālistus u. tml. Veidojot novadu, pašvaldības savieno savus finansiālos resursus, iegūstot spēcīgāku finansiālo bāzi, kuru jau ir iespējams izmantot attīstības projektiem un ar līdzfinansējumu iesaistīties nozīmīgākos Eiropas Savienības finansētajos projektos, kurus pagasts ar savām finanšu iespējām nespētu realizēt.

Šā gada 22. septembrī Saeima trešajā lasījumā pieņēma grozījumus Administratīvi teritoriālās reformas likumā, kas paredz par katru novada ietilpstošo pilsētu un pagasta teritoriālo vienību piešķirt līdzekļus no valsts budžeta 100 000 latu apmērā pašvaldību infrastruktūras attīstībā. Ja pašvaldības vadītājam savs krēsls ir svarīgāks par pašvaldības attīstību, šo iespēju, protams, var neizmantot, taču tālredzīgākie pašvaldību vadītāji daudzviet Latvijā ar kaimiņiem jau ir uzsākuši pārrunas par izdevīgāko novadu izveidošanas modeli.

Novada pagastos un novada pilsētās tiks saglabāti pakalpojuma centri, kuros iespējams saņemt visus pakalpojumus, ko pirms tam sniedza pagasta vai pilsētas pašvaldība, tādēļ iedzīvotājiem nav jāuztraucas par to, ka līdz pašvaldībai būs jāmēro daudz garāks ceļš. Būtisks uzlabojums ir tas, ka novada dome var noteikt papildus vēl vairākus pakalpojumu centrus citās novada apdzīvotajās vietās, kur pirms tam šādi pakalpojumi nebija iespējami. Tāpat nav jāuztraucas par to, ka pazudīs vēsturiskie pagastu nosaukumi — novados ietilpstošie pagasti un pilsētas saglabā teritoriālo vienību statusu un līdz ar to arī nosaukumu.

Esmu iepilnājis arī personīgi apmeklēt visus Latvijas rajonus, lai pašvaldību va-

dītājus informētu par novadu veidošanu, atbildētu uz viņu jautājumiem un uzklautu viņu viedokli. Daudzos rajonos jau esmu paguvis viesoties — Gulbenes, Valkas, Liepājas, Limbažu, Rēzeknes, Saldus, kā arī citos rajonos, un jāsecina, ka interese par novadu veidošanu ir liela.

Reģionālā reforma

Vēl viens instruments pašvaldību lomas stiprināšanai ir reģionālo pašvaldību izveidošana, jo pašreizējo rajonu nepietiekošais teritorijas lielums un iedzīvotāju skaits neļauj tām optimāli pildīt reģionālās pašvaldības līmenim raksturīgās funkcijas. Saskaņā ar RAPLM izstrādāto likumprojektu «Reģionālo pašvaldību likums», līdz 2007. gada 1. janvārim tiks izveidoti 5 reģioni, kuru galvenie uzdevumi būs:

- ✓ sadarbības koordinēšana starp valsts iestādēm un pašvaldībām;
- ✓ reģiona attīstības plānošana un šo plānu īstenošana;
- ✓ sadarbība un kopēju projektu veidošana ar citu valstu reģioniem;
- ✓ citas reģiona attīstību veicinošas funkcijas.

Reģionu pašvaldības tiks izveidotas, savienojot rajona padomju un plānošanas reģionu funkcijas un finanses, tādēļ papildus izdevumi no valsts budžeta nebūs nepieciešami.

Pašreiz Eiropas Savienības struktūrfondu līdzekļi, kas domāti reģionu attīstībai, reģionos nonāk nepietiekošā apjomā. Tādēļ nepieciešams mainīt nākamā Eiropas Savienības programmēšanas perioda no 2007.-2013. gadam struktūrfondu pārvaldes shēmu. Paredzot tajā reģionālo pašvaldību iesaisti būtu lielāka pārliecība, ka beidzot ES finansējums tiks mērķtiecīgi novirzīts reģionālajai attīstībai, tādēļ nepieciešams ir šīs reģionālās pašvaldības izveidot līdz nākamā ES programmēšanas perioda sākumam — līdz 2007. gadam.

Konsultācijas ar nozaru ministrijām, Latvijas Pašvaldību savienību, ārvalstu kolēģiem un augstām Eiropas Savienības amatpersonām ir nostiprinājušas pārliecību, ka Latvijā ir nepieciešama piecu reģionu izveidošana. Lielo pilsētu asociācija gan iestājas par astoņu (vai pat vairāk) reģionu izveidošanu ar

lielajām pilsētām to centros, taču mūsu pārliecība ir, ka lielajās pilsētās attīstība jau notiek un ar reģionu izveidi drīzāk tiek vēl veicināta, nevis bremzēta, — ir nepieciešams veicināt arī pārējo teritoriju attīstību, tādēļ RAPLM izstrādātajā likuma versijā uzsvars tiek likts uz policentriskas attīstības veicināšanu.

Vēl jāuzsver, ka reģionālo pašvaldību un vietējo pašvaldību darbs notiks par vienādu — katram pašvaldību veidošanai ir savas funkcijas, kurās tas pildīs, un reģionālās pašvaldības nekādā ziņā nebūs vietējo pašvaldību «priekšnieki».

Reformas Nacionālā attīstības plāna kontekstā

Administratīvi teritoriālā reforma un reģionālā reforma pēc savas būtības ir dažādas, tomēr tās savā starpā ir cieši saistītas. Kamēr nav skaidras veidojamo novadu robežas, nebūs iespējams noteikt arī reģionu robežas. Tāpat abas šīs reformas ir jāapsver trešās lielās RAPLM prioritātes — Nacionālā attīstības plāna (NAP) izstrādāšanas kontekstā. NAP ir viena no termiņa valsts attīstības plānošanas dokumenti, kurš noteiks Latvijas attīstības stratēģiju jaunajam ES plānošanas periodam no 2007.-2013. gadam. Arī NAP ietvaros pašvaldību lomas stiprināšanai ir ļoti būtiska nozīme, jo tādējādi tiks veicināta līdzsvarota reģionālā attīstība.

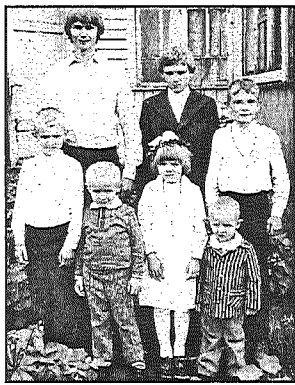
Latvijas Nacionālā attīstības plāna izstrādē pašlaik ir iesaistīti vairāk nekā 200 cilvēki — visas iespējamās ieinteresētās puses — uzņēmēji, zinātnieki, nevalstisko organizāciju pārstāvji, pašvaldību pārstāvji, kā arī citi. Sabiedrības apspriešanai Latvijas Nacionālais attīstības plāns tiks nodots nākamā gada sākumā un ikviens varēs paust savu viedokli un ierosinājumus, jo šis dokuments ir domāts nevis Eiropai vai kādam citam, bet Latvijas attīstībai un tādēļ svarīgs ir ikviena domas. Tikai iesaistīšanās diskusijās, aktīva dalība plānu un likumu apspriešanā var būt garants Latvijas attīstībai nākotnē.

Ar cieņu,
reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs
Māris Kučinskis

«Taisnīgumam jābūt spēcīgam,
bet spēkam — taisnīgam.»

B.Paskāls

OTRDIENAS INTERVIJA



«Tieši šo domu – cilvēks viens pats savos dvēseles stāvokļa pārdzīvojumos – ietveru savā diplomdarbā.» «Man glezniecība ir kļuvusi par mierinājumu un patvērumu.» «Manos darbos ir attēlota lauku dzīve, tā ir mierīga, cilvēciska, atkarīga no valdošā gadalaika aiz loga, bet steigas un pilna harmonijas.» «Es vēlos turpināt un papildināt Latgales mākslinieku tradīcijas glezniecībā, bet jau caur savu pasaules tvērumu.»
Tie ir tikai daži, manuprāt visai būtiski, citāti no mūsu novadnieka, jaunā mākslinieka JĀŅA PLIVDAS maģistra darba «Garastāvoklis» teorētiskās daļas, ko ar lielu interesi izlasīju pirms šīs intervijas rakstīšanas. Būtībā šajos nedaudzajos teikumos Jānis pateicis par sevi galveno. Bet nu – saruna.

● Jānis Plivda sarunas gaitā vairākkārt uzsver ģimenes lielo nozīmi sava dzīves ceļa izvēlē. Tās ir īpašas saites, kas vieno sešus brāļus un māsu. Attēlā mazais Jāņuks pirmajā rindā no labās.

Pa ceļam no Plivdu pilskalna līdz Boloņai

— Preiļu puse ir bagāta ar gudriem, talantīgiem, aizrautīgiem cilvēkiem, kas nes pasaulē gan pilsētas, gan Latgales un visas Latvijas vārdu. Uzdrīkstos cerēt, ka pēc gadiem mēs leposimies arī ar jums. Pastāstiet «Novadnieka» lasītājiem, no kādām mājām un no kādas dzimtas nākat jūs?

— Esmu dzimis un audzis Preiļu tuvumā. No vienas puses, it kā pilsēta tepat, no otras – lauku vide visapkārt. Visi taču zina Plivdu pilskalnu, tur ir manas vecāku mājas – tik skaista daba, tik patīkama apkārtnē, Preiļupīte tek. Manu bradājis pa tās ūdeņiem, vis pa akmeņiem, skrējis pa pakāniem. Tur bērnībā laikam arī guvu pietiekami spēcīgus iespaidus, jo gribējās kaut ko pazīmēt, pagleznot.

Mums ir liela ģimene, vecākiem esam septiņi bērni – seši brāļi un viena māsa. Es – jaunākais. Laikam tāpēc skaitījos luteklītis, kaut gan pie darbiem mani lika vienādi. No vecākajiem brāļiem skatījos, kā jāstrādā, un darīju visu līdzī.

— Tagad tik kuplas ģimenes ir retums. Kā jūsu vecāki ar tādu palaidņu pulku tika galā?

— Mammai grūti gāja. Tēvs mums agri norima, mammīte viena palika. Redzējām, kā viņa mūsu dēļ cinījās, droši vien tādēļ neviens no ceļa nenogājām. Esam mācījušies vecākus cienīt un

Kad es vēl biju maziņš, atceros, ka mamma strādāja kolhozā – bija slaucēja, gāja lauku brigādes darbos, ganīja govīs. Reizēm mēs ar brāļi gājām viņas vietā ganos. Kad palika garlaicīgi vienam uz ciņa sēdēt, ņēmu kladi, zīmuli un kaut ko zīmēju savā nodabā.

— Skolas gadi droši vien arī tepat Preiļos pagāja.

— Nē, sākumā es nokļuvu Sutros. Tā sanāca, ka nolēma mani sūtīt mazākā skolā. Mazāk skolnieku, vairāk skolotāju uzmanības, arī bērniem vairāk var iemācīt. Tagad es varu teikt, ka tas viennozīmīgi bija pareizs lēmums, šī mazā skoliņa man palikusi visjaukākajās atmiņās. Bija disciplīna, kārtība.

— Kā tad ar zīmēšanu? Vai talants pats no gaisa nokrita?

— Tā nemēdz būt. Mamma stāstīja gan, ka esmu visas avīzes pa savam prātam izmantojis, piezīmējis cilvēkiem bildēs kaut ko klāt, uz katra brīva stūrīša kaut ko uzķeksējis. Dzīvojām trūcīgi, nevarēja atļauties puikas blēņām, naudu tērēt, krāsas un papirus pirkt.

Skolā gan tiku pie papīra un krāsām, bet īpaši labi man negāja. Vairāk zīmēju to, kas pašam patīk, nevis skolotāju uzdoto. Jā, devīto klasi es absolvēju jau Preiļos. Zīmēšanu tad man pasniedza Marianna Abricka. Viņa teica,

Jāni, tu labi zīmētu, ja tikai mazlietiņ censtos. Nezinu, kas tas bija, bet stundās man nepatika strādāt, lai gan, skolu beidzot, tomēr saņēmu devītnieku. Viņa atzina, ka ir talants, ka vajag censties to attīstīt.

— Kad tu pats apjauti, ka gribi būt mākslinieks?

— Grūti pateikt. Patika bija sen, bet pēc devītās klases skaidri zināju, ka iešu uz mākslas skolu. Pārsvārā sapņains, domīgs, mūžīgi kaut kur savā pasaulē aizdomājies... Vai tad es varēju izvēlēties ko citu?

— Tā jau saka, ka visi talantīgie cilvēki esot divaini ļaudis.

— Ne divaini, drīzāk vientuļnieki. Mani sabiedrība un burzma nevelk. Tā gan nav, ka es visu laiku kā vēzis alā, bet labāk vienam būt. Tad var visu izdomāt, visas domas gleznās parādīt.

— Atgriezīsimies pie tavām mācību gaitām. Kas notika pēc devītās klases?

— Pierunāju, lai brālis mani aizved uz Rēzekni, uz mākslas koledžu. Biju avīzē sludinājumu izlasījis, ka tur notiek iestājekāmeņi. Gribēju pamēģināt. Sasapņojos, ka gribu kļūt tāds liels mākslinieks kā Purvītis vai kā Pigoznis. Biju Purviša reprodukcijas saskaņotājs un grāmatas ar Pigožņa ilustrācijām lasījis. Gleznotāju nodaļa koledžā bija tikko izveidota, mani uzņēma.

Pats jutos apmierināts ar saņemto. Arī mājās mani atbalstīja. Var jau būt, ka vienkārši uzskatīja mani par sīku un par vāgu, lai laukos dzīvotu un strādātu. Teica, ej un dari kaut ko vieglāku.

Tā piecus gadus nomācījos koledžā. Oi, cik tur viss bija pareizi! Mums mācīja zīmēšanas pamatus, konstrukciju, kā likt krāsas, kādas ir krāsu attiecības. Vārdu sakot, apjautu, ka tā mākslas padarīšana nemaz nav tik vienkārša.

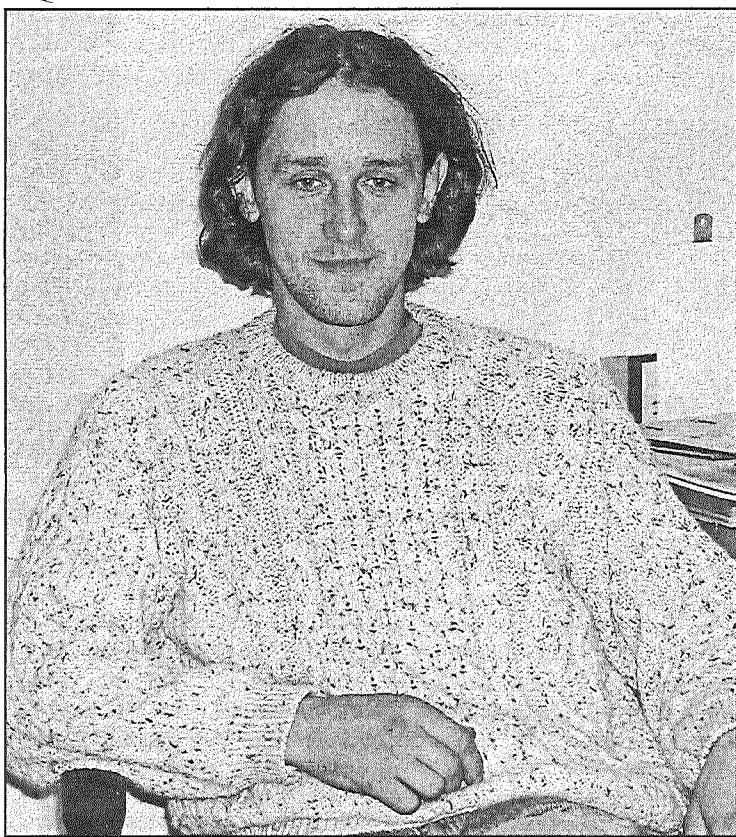
Turpinājumā bija četri gadi Latvijas Mākslas akadēmijas Latgales filiālē. Tad – divi gadi maģistrantūrā pie Kaspara Zariņa. Tad man gleznošana spruka vaļā, mācīšanās vietā sāku just un radīt.

— Ar ko palikuši atmiņā Rīgas gadi?

— Ar steigu. Gleznoju, strādāju, pelnīju naudu. Biju vairāk pats par sevi atbildīgs. Ticēsiet vai ne, bet es Rīgu nemaz neesmu gleznojis. Man šī pilsēta nepatīk. Es milu Preiļus, savus laukus.

— Tavs maģistra darbs ir trīs lielformāta gleznas, ko apvieno nosaukums «Garastāvoklis». Mākslas speciālisti saka – talantīgi. Ko pats par to domājat?

— Ilgākais un mokošākais process bija skices. Tās ir grūti noformulējamas izjūtas, nevar pateikt, kas rodas vispirms – skice vai izjūtas un domas. Laikam tomēr roka vispirms uzzīmē uz papīra, bet domāt sāk pēc tam. Re, te ir līnija, bet varbūt to labāk



● Melnbaltā fotogrāfija daudz ko notuše. Arī krāsu triepienus uz rokām, kas no steidzīgās gleznošanas plenēra laikā. Notuše priedīgo dzirkstelī acīs, kad runa iet par Itālijas sauli un debesīm. Gribas ticēt, ka jaunajam māksliniekam Jānim Plivdam visa pasaule vaļā. Foto: A. Stepanovs

pārveidot, lūk šādi?..

Tie ir mani abstrakti ekspresīvie darbi. Mazāk galvā, vairāk uz emocijām bāzējas. Lai varētu vieglāk saprast – ekspresīvs nozīmē ātri gleznots ar špakteli vai otu, bet abstrakts – nu, tas vairs nav saprotams.

Maģistra darba nosaukumu izdomāt arī nebija vienkārši. Sākumā bija ideja, ka nosaukšu «Sieviete». Sievietes tēls bija visās trijās gleznās. Darba gaitā vienu aizgleznoju. Tās notika nedēļu pirms aizstāvēšanas. Nu kāda te vairs sieviete, ja šitāds garastāvoklis...

— Ar ko tad tā sieviete bija noziesusies, ka aizgleznojāt?

— Nu kā citādi, ja mēnesi mocīju, mocīju, bet nekas prātīgs nesānāca. Izdomāju, ka labāk būs bez viņas.

Starp citu, vidējā atzīme bija deviņi. Tas būtībā ir ļoti augsts vērtējums.

— Maģistra darbu aizstāvējāt šovasar. Visas durvis vaļā, spārni izplesti. Ko tālāk?

— Kad mācījās akadēmijā, likās – kad beigšu, tad gan gleznošu vienā gleznošanā. Nesānāk. Atbraucu mājās, te viens darbiņš, te cits. Gleznošanai pavisam maz laika. Labi, ka šoruden Preiļos tika sarīkots mākslinieku plenērs. Tas mani organizēja darbam.

Ko tālāk? Jāpelna iztika, jāiekārtojās dzīvē. Pagaidām esmu neprecējies, tāpēc katru mēnesi nav jālauza galva, kur ņemt naudu, lai uzturētu sievu un bērnus. Šo to reizēm uzgleznoju, uztaisu plakātus, uzzīmēju kaut ko pēc

pasūtījuma. Vārdu sakot, meklēju savu vietu.

— Vai esat domājis, kur tā vieta īsti būs?

— Es noteikti gleznošu arī turpmāk. Mani darbi būs Rīgas galerijās, būs izstādīti ārzemēs. Tas pavisam nopietni, jo esmu jau, piemēram, strādājis Itālijā, protu itāļu valodu...

— Stop! Kas tas par gājienu?

— To izdomāja mans brālis Juris. 2000. gadā beidza skolu un izdomāja, ka brauks pelnīties uz Itāliju. Es viņam līdzī, jo Itālija man ar mākslu saistījās, arī brīnišķīga daba, savādāki cilvēki. Bijām septiņi jaunieši no Latvijas, nokļuvām lauku darbos saimniecībā, kas atrodas kaut kur starp Boloņu, Modēnu un Feraru, kas ir Ziemeļītalijā. Pirmo nedēļu nomocījāmies, kamēr pieradām pie karstuma. Vasaras vidus, ap 40 grādu, bet mums jāvāc bumbieri! Vēlāk ar kombainu vācām no lauka tomātus, sēdējām pie slidlentas un metām zemē negatavos. Grūti izprotama izšķērdība, bet zaļi tomāti sulai neder. Pie cita saimnieka vācām vīnogas, lasījām ābolus.

Gleznošanai toreiz laika neatlika. Ja pa dienu esi nostrādājis, tad vienīgais, ko gribas, vakarā atlaisties guļus. Itālijā esmu bijis katru gadu. Lai nopelnītu, lai valodu apgūtu. Pagājušajā vasarā gan Itālijā gleznoju. Braucām divatā ar Vēsnu Ušpeli, citīgi strādājām, mācījāmies valodu. Ziniet, fonētiski itāļu valoda man mazliet atgādina latgaļu valodu, it īpa-

ši izloknes, kādās runā itāļu zemnieki.

Esmu bijis Romā, Venēcijā, Florencē, daudz kur citur. Pirmajā vasarā ar riteņiem aizbraucām uz Boloņu. Ap 100 kilometru vasaras karstumā, saimnieks brīnījās, ka mēs latvieši laikam visi traki esam.

— Kāda Itālija liekas mākslinieka acīm?

— Skaista! Zilākas debesis un saule lielāka. Patiešām, saule likās krietni lielāka nekā Latvijā. Varbūt lielā karstuma dēļ... Iedomājieties, cik skaisti izskatījās dzeltenī un sulīgi bumbieri uz zaļo lapu un zilo debesu fona! Laikam no tā brīža arī sākās ekspresija manos darbos, kas tagad pilnībā pārņēmusi.

Ja es vasaras būtu pavadījis Latgalē, topi būtu zaļganīgi, brūngani. Daba nosaka visu. Itāļu ietekme bez šaubām jūtama arī manā diplomdarbā. Draugi un paziņas manī notikušās izmaiņas vērtē pozitīvi, saka, galvenais, ka uz labo pusi.

Ir daļa sabiedrības, kas mākslā atzīst tikai realismu. Jā, koledžas laikā tāds biju arī es. Varbūt par daudz to visu saskatījos, jo man apnika. Cilvēki skatās abstraktās gleznas un nopeļ. Bet tas nozīmē, ka viņi sāk arī domāt. Par reālistisku bildi var papriecāties, pajūsmot, bet tā neiespiežas atmiņā.

— Vai atgriezīsieties Itālijā vēl kādreiz?

— Noteikti. Sāpelnīšu naudu un braukšu turp gleznot. Tas galu galā ir katra mākslinieka sapnis.

— Mūsu sarunas sākumā teicāt, ka mākslas koledžas laikos gribējāt līdzināties Pigoznim. Šoruden jūs abi gleznojāt plenērā Preiļos. Vai tagad jūtaties tuvāk viņam?

— Ziniet, tagad man gribas būt savādākam nekā Pigoznis. Netuvoties viņam un pārspēt kādā citā jomā.

— Jūsu gleznas vairākkārt bijušas izstādītas Preiļos. Kā jūtaties tādos brīžos?

— Sajūta ir laba. Tā ir padarīta darba sajūta. Prieks, ka esmu saņēmis, sakārtojies savus darbus, ierāmējis tos un varu parādīt citiem.

— Sabiedrība ir pārliecināta, ka mākslinieki ir nesaraudjami saistīti ar bohēmu. Vai tā ir?

— Es neesmu tendēts uz sabiedrību, labāk jūtos viens pats. Man patīk lauku darbi, patīk strādāt pie lopiem, vasarā govīs ganīt vai ziemā iedot tām sienu. Tā ir liela atslodze, kad var sevi krāsas uzsūkt un visu izdomāt. Agrāk man ļoti patīka lasīt pasakas. Tagad tām neatliek laika. Bet pats galvenais ir tas, ka es zinu savu mērķi – kļūt par stabili un atpazīstamu mākslinieku. Sākumā – Latgalē, bet vēlāk, ko var zināt, arī citur pasaulē.

L.Kirillova

Aglonas pagastā

■ **IZSNIEDZ ATĻAUJAS BŪVĒT UN LABIEKĀRTOT.** Kārtējā pagasta padomes sēdē deputāti izskatījuši divus iesniegumus un devuši savu piekrišanu uzsākt darbus. Vienā gadījumā saskaņojums īpašniekam bija nepieciešams tāpēc, ka aizaugušais dīķis, ko nolemts iztīrīt un apkārtņi labiekārtot, atrodas Aglonas ciematā. Otrā gadījumā īpašnieki saņēma atļauju sākt projektēšanas un saskaņošanas darbus dzīvojamās mājas un saimniecības ēku būvei laukos.

■ **PALIELINĀJUŠIES BUDŽETA IEŅĒMUMI.** Deputāti apstiprinājuši grozījumus pašvaldības šī gada pamatbudžetā. Ieņēmumi palielinājušies par 15 000 latu, tā ir nauda, kas saņemta kā mērķdotācija. Tikpat lielā apmērā palielināta arī budžeta izdevumu daļa. 10 000 latu paredzēti Jaunaglonas arodvidusskolas dienesta viesnīcas renovācijai. Lai gan šī mācību iestāde nav pašvaldības pakļautībā, finansējumu remontam apsaimnieko ar pašvaldības palīdzību. Atlikušie 5000 latu saņemti no Valsts Reģionālās attīstības aģentūras un tiks tērēti Aglonas estrādes būvdarbu turpināšanai.

■ **NODROŠINĀS AR DARBU NOTIESĀTOS.** Noslēgts līgums ar Valsts Probācijas dienesta Preiļu teritoriālo struktūrvienību par notiesāto nodarbināšanu piespiedu darbos. Noticesātie arī līdz šim pagastā veica dažādus darbus teritorijas sakopšanā un malkas sagādē, bet tagad šīs attiecības regulēs savstarpējs līgums.

■ **APSTIPRINĀTI NOLIKUMI.** Pagasta padomes sēdē deputāti apstiprinājuši vairākus nolikumus. Precizēts pagasta padomes nolikums, sagatavots un apstiprināts darba samaksas nolikums pašvaldībā, nolikums par kārtību, kādā pagasta padomes amatpersonas un darbinieki var izmantot pašvaldības autotransportu un sakaru līdzekļus. Vēl apstiprināti trīs atsevišķi nolikumi, kas attiecas un grāmatvedības darbu, kā arī zemes komisijas darba nolikums.

■ **DARBU SĀKS SPORTA HALLES CELTNIKI.** Nesen noslēdzies konkurss, kurā pašvaldība noskaidroja uzņēmumu, kam uzticēt sporta halles celtniecību. Visizdevīgāko piedāvājumu bija sagatavojusi būvfirma «Latvijas energoceltnieks» no Rīgas. Atbilstoši noteikumiem darbi jāuzsāk jau šonedēļ. Paredzams, ka sporta halle tiks nodota ekspluatācijā ne vēlāk kā nākamā gada 15. augustā, lai jaunajā mācību gadā to varētu apsaimniekot jaunie Aglonas vidusskolas un pagasta sportisti.

Sporta būvei tiks atvēlēti 400 000 latu. Šo summu veidos Eiropas fondu finansējums un valsts aizdevums, ko bija lūgusi pašvaldība. Pagastam aizdevums būs jāatmaksā 20 gadu laikā.

■ **ESTRĀDE JAU DANDRĪZ GATAVA.** Savas aprises jau gandrīz pilnībā ieguvusi Aglonas estrāde, kas atrodas gleznainā vietā ezera krastā. Pašlaik celtnieki steidz uzlikt jumtu. Arī grīdai uzklāta viena deļu kārtā. Speciālisti gan šaubās, vai pirms ziemas vajadzētu klāt arī otru kārtu. Visdrīzāk to darīs pavasarī, kad notiks arī teritorijas labiekārtošanas darbi. Pagasta ļaudis un ciemiņi jauno estrādi varēs iedzīvot Jāņos, kad iecerētas svinīgas un plašas atklāšanas svinības.

■ **RISINA SOCIĀLOS JAUTĀJUMUS.** Katrā pagasta padomes sēdē deputāti piešķir līdzekļus pagasta iedzīvotājiem sociālo problēmu risināšanai. Oktobrī šiem mērķiem atvēlēti 7019 lati. Nauda izmantota dzimšanas pabalstu izsniegšanai, palīdzībai bērnu gadījumos, brīvpusdienu un bērnu darza pakalpojumu segšanai trūcīgo ģimeņu bērniem, dāvanām tiem pašvaldības iedzīvotājiem, kuri svin 80, 90 vai 100 gadu dzīves jubilejas. Vienreizējs pabalsts tiek izsniegts arī dažādos ārkārtējos gadījumos dzīves grūtību samazināšanai.

■ **GATAVO TERITORIĀLPLĀNOJUMU.** Tā kā vairāki pašvaldības iedzīvotāji bija uzrakstījuši iesniegumus par grozījumiem teritoriālplānojumā, deputāti izskatīja par nepieciešamu tos izskatīt. Nolemts apkopot šo informāciju, izvērtēt un iekļaut topošajā pašvaldības teritoriālplānojumā.

■ **TURPINĀS SADARBĪBA AR KAIMIŅU PAGASTIEM.** 24. oktobrī Aglonā notika pašvaldības sadarbības padomes sēde. Uz to bija ieradusies partneri no kaimiņu pagastiem – Grāveriem, Kastuļinas un Šķeltovas. Nolemts, ka sadarbība turpināsies un projekts par kopīga novada izveidošanu ir spēkā. Pašvaldību vadītāji vienojās, ka sadarbības līgumā ir jāiekļauj arī ideja par to, ka jaunajam novadam tā veidošanās gadījumā var pievienoties arī vēl citas pašvaldības. Pašlaik ar labiem panākumiem darbojas četru pašvaldību izveidotais kopīgais tūrisma informācijas centrs.

«Novadnieka» jubilejas gada izstāde Sutros

Sutru pagasta bibliotēkā līdz pat novembra beigām aplūkojama fotoizstāde «Novadniekam» — 55», ko redakcijas darbinieki bija sagatavojuši sakarā ar rajona laikraksta jubileju.

Ar izstādi, kura vispirms bija skatāma rajona galvenajā bibliotēkā, gada laikā iepazīšies arī vairāku pagastu bibliotēku apmeklētāji. Fotografijās skatītāji nereti ierauga sevi, sev pazīstamus cilvēkus. Tās stāsta par seniem un ne tik seniem notikumiem rajona vēsturē, ļauj ielūkoties arī avīzes veidotāju ikdienā un svētkos, bet atsauksmju grāmatā ierakstīt savus vēlījumus.

Vienlaikus ar «Novadnieka» izstādi Sutru

pagasta bibliotēkā pašlaik var iepazīties ar materiāliem, kas veltīti Krišjāņa Barona 170. dzimšanas dienai. Dainu tēva jubileja tika atzīmēta 31. oktobrī.

Kā informēja Sutru pagasta bibliotēkas bibliotekāre Valda Pintāne, no 14. līdz 18. novembrim te notiks pasākumi Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas ietvaros. Šogad nedēļas tēma saistīta ar Selmas Lāgerlēvas darbu «Nilsa Holgersena brīnišķīgais ceļojums», akcentējot nodaļu «Divas pilsētas».

Bibliotēka gatavojas arī rajona padomes un rajona galvenās bibliotēkas rīkotā konkursa «Labākā pagastu bibliotēka» skatei, kas paredzēta no 14. līdz 16. novembrim.

LĪVĀNU NOVADA DOMĒ

Siltumtrases rekonstrukcijas projekta izstrāde

Esošās virszemes siltumtrases pilsētā posmā no Rūpniecības ielas līdz pārejas estakādei varētu traucēt futbola laukuma izbūvei šajā teritorijā. Dome izskatīja SIA «Agroprojekts» iesniegumu par siltumtrases rekonstrukcijas projekta izstrādes nepieciešamību šim posmam. Kā ziņots iepriekš, Līvānu novada dome šajā vietā, kas atrodas netālu no pilsētas tirgus un jauniešu organizācijas «Paspārne» ēkas, plāno izveidot futbola laukumu ar mākslīgo segumu. Esošās virszemes siltumtrases traucētu šīs ieceres īstenošanai, tāpēc domnieki vienojās par minētā projekta izstrādi, kā rezultātā trases tiks ieguldītas

zemē. Tehniskā projekta izstrāde izmaksās Ls 2690 un tiks segta no 2006. gada domes budžeta līdzekļiem.

Lūgs atzinumu par kredītportfeļa iespējām

Līvānu novada dome nolēmusi lūgt Pašvaldību aizņēmumu un galvojumu kontroles un pārraudzības padomi izvērtēt Līvānu novada pašvaldības finanšu situāciju un iespējas uzņemties jaunas parādu saistības.

Līvānu novada dome vēlas startēt Eiropas Reģionālā attīstības fonda projektu konkursā, kura mērķis ir novada izglītības iestāžu siltināšana. Lai pretendētu uz projekta līdzekļiem, pašvaldībai nepieciešams veikt minētā projekta priekšfinansēšanu, 2006. gadā ņemot aizņēmumu Valsts kasē Ls 500 000

apmērā uz trim gadiem, garantējot kredīta atmaksu ar domes finanšu līdzekļiem. Attīstība ir iespējama, tikai piesaistot investīcijas, taču ikviens projekts prasa arī zināmu līdzfinansējuma daļu. Lai pašvaldība nepārsniegtu kredītportfeļa ietilpību, nolemts lūgt minēto padomi izvērtēt pašvaldības saistību iespējas. Līvānu novada domes parāds Valsts kasei uz 2005. gada 1. janvāri sastādīja Ls 418 774.

Tehniskais parks jāatjauno

Dome vienbalsīgi atbalstīja jaunus vai mazlietotas automašīnas iegādi Rožupes pagasta pārvaldes vajadzībām. Auto nolemts iegādāties uz lizinga noteikumiem, taču nepārsniedzot 8000 latu robežu un ievērojot likuma «Par iepirkumu valsts un pašvaldību

Veloinformatīvais pasākums skolēniem

Pirmajā mācību dienā pēc rudens brīvlaika Līvānu 1. un 2. vidusskolas 6. klašu skolēni tika aicināti uz Līvānu kultūras centru, kur notika velo informatīvais pasākums skolēniem. Lai bērniem atgādinātu par drošību uz ielām un ceļiem, bija organizēta videofilmas «Rullē droši» noskatīšanās. Pēc tam skolēni tika iepazīstināti ar aktuālāko Ceļu satiksmes drošības direktcijas (CSDD) informāciju.

Jaunie velobraucēji piedalījās arī CSDD sagatavotajā konkursā par satiksmes drošību un nopelnīja balvas. Pasākumu atbalstīja Līvānu novada dome, ES INTERREG III B programma, bet informatīvo atbalstu sniedza CSDD Preiļu nodaļa.

vajadzībām» kārtību. Šobrīd Rožupes pagasta pārvaldes komunālā dienesta rīcībā ir tikai viena automašīna, tādēļ transportlīdzekļu problēma ir ļoti aktuāla. Ņemot vērā to, ka domes izpilddirektora vietniece Aija Usāne koordinē ne tikai Rožupes pagasta pārvaldes darbu, bet arī izglītības, kultūras un sociālo jomu visā Līvānu novadā, ar vienu automašīnu pagasta un novada jautājumu kārtošānai iztikt nebija iespējams. Nolemts, ka maksājums par lizingu 2005. gadā veiks no Rožupes pagasta pārvaldei nodalītajiem finanšu līdzekļiem.

G.Kraukle,
sabiedrisko attiecību
speciāliste Līvānu
novada domē

Turpinājums nākamajā
numurā.

Vārkavas novadā nomedīts vilks

Šovasar vairākās rajona pašvaldībās zemnieki sūdzējās par vilkiem, kuri nokoduši un saplosījuši lopus, tajā skaitā arī Vārkavas novada Rožkalnu pagastā. Nu apkārtnes mežos būs par vienu pelēko sīrotāju mazāk, jo vietējā mednieku kolektīva «Meža avotiņš» mednieki, dodoties mežacūku medībās, nošāva vilku māti. Veiksminieks šoreiz bija mednieks Antons Upenieks.

Kolektīva vadītājs Pēteris Šņepsts stāsta:

— Medību sezona rit pilnā sparā. Mums bija informācija, ka pa nakti manītas mežacūkas un redzēti alnis. Sapulcējāmies 12 mednieki, mums līdzī bija trīs suņi. Cerējām uz labu medījumu Vārkavas novada Upmalas pagasta Rušiņu apkaimē.

Pēkšņi suņi sāka ļoti spēcīgi riet. Izskrēja pamatīgs mežacūku bars, varēja būt ap divdesmit dzīvnieku, gan pieaugušas mežacūkas, gan pieaugušas sivēni. Tika raidīti divi šāviņi, taču bez trāpījumiem. Pēc mirkļa pamanījām vilku. Pēc pirmā šāviņa dzīvnieks nokrita. Barā bija vairā-



● Vārkavas novada mednieku kolektīva «Meža avotiņš» vīri ar trofeju – nošauto vilceni. Trāpīgais šāvējs – Antons Upenieks (attēlā pirmajā rindā trešais no kreisās).

ki plēsēji, bet pa nodzeltējušajām smilgām tie aizmuka.

Parasti vilki ir ļoti uzmanīgi, bet šoreiz laikam bija izsalkuši, jo sekoja mežacūkām un, ejot pa vējam, izskrēja tieši medniekiem par šāviņam. Tagad rudenī vilceni jau ir paaugušies un kopā ar vecajiem dzīvniekiem apgūst medību prasmi.

Vārkavas novadā ir lieli meži, tuvumā arī Ašenieku purvs. Vilki te bija manīti arī iepriekšējā sezonā, kad kādā

zemieku saimniecībā saplosīja teļu. Taču nošaut toreiz neizdevās nevienu, tāpēc priecājamies, ka tagad tik negaidīti paveicās.

Pēc apskates secinājām, ka tā ir četrus vai piecus gadus veca vilcēne, ļoti spēcīga, ar lieliem ilkņiem un aptuveni 50 kilogramu smaga. Arī krietni nobarojusies par vasaru, jo kažogs gluds un spīdīgs. Precīzajam šāvējam tā būs perfekta trofeja.

Pēteris Šņepsts priecīgi at-

zina, ka paveicies mednieku suņiem, kuri nav satikušies ar vilku baru. Ir bijuši gadījumi, ka vilki nopietni savaino dzīvniekus. Kolektīva vadītājs pastāstīja, ka medību sezonas sākums bijis veiksmīgs, nošauts aļņu teļš, mežakuilis, stirnu āzis un vairāki stirnu kazlēni.

Mednieki savās platībās gādā arī par dzīvniekiem. Iekārtotas deviņas barotavas, ziemai sarūpēti graudi, izaudzētas bietes.

L.Kirillova

Kas jāzina ganāmpulku īpašniekiem

Valsts aģentūra «Lauksaimniecības datu centrs» laidusi klajā rokasgrāmatu tiem, kas nodarbojas ar lopkopību. Tajā apkopoti un izskaidroti likumdošanas jautājumi, kas attiecas uz ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtību, kā arī par notikumiem, kas ir reģistrējami Dzīvnieku un ganāmpulku reģistra datu bāzēs. Par svarīgāko stāsta Preiļu lauku konsultāciju biroja lopkopības speciāliste ZITA BRIŠKA.

Ganāmpulka reģistrēšana un pārmaiņas datus

Zemniekiem ir stingri jāievēro prasības, kādas noteiktas attiecībā pret ganāmpulku reģistrēšanu un notikušajām pārmaiņām ganāmpulka datus. Prasību neievērošana vai nokavēti termiņi bieži vien draud ar finansiāliem zaudējumiem, uzsver Z. Briška.

Jaunu ganāmpulka kartīti aizpilda vienā no gadījumiem: ja no jauna ganāmpulka reģistrēšana; notiek pārmaiņas ganāmpulka datus; notiek pilnīga ganāmpulka likvidēšana.

Lauku atbalsta dienestā noslēdzies finanšu gads

Lauku atbalsta dienestā (LAD) ir noslēdzies finanšu gads, kurš, kā noteikts Eiropas Savienības regulās, sākas 2004. gada 16. oktobrī un noslēdzās 2005. gada 15. oktobrī. Par Eiropas Lauksaimniecības virzības garantiju fonda (ELVGF) Garantiju daļā ietilpstošajiem pasākumiem šajā finanšu gadā kopā izmaksāti 98 146 376 lati. Zināms, ka Latvija Eiropas Savienībā iestājās 2004. gada 1. maijā. Salīdzinājumam informējam, ka ELVGF Garantiju daļas kopējās izmaksas no 2004. gada 1. maija līdz 2004. gada 15. oktobrim bija 23 671,15 lati.

Šajā finanšu gadā visvairāk naudas izmaksāts mazāk labvēlīgo apvidu maksājumos — 27 532 848,25 lati. Tad seko papildu valsts tiešie maksājumi par laukaugiem — 19 320 834,24 un vienotais platībmaksājums — 17 493 483,61 lats.

Vērtējot aizvadīto finanšu gada noslēgumu reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs, lielāko finansējumu saņēmušas Ziemeļvidzemes un Dienvidlatgales reģionālās lauksaimniecības pārvaldes, attiecīgi 14 672 262,73 un 14 649 853,67 latus.

Jau ziņots, ka pēc iestāšanās Eiropas Savienībā LAD veic ELVGF Garantijas daļas maksājumu aģentūras funkcijas, kurās ietilpst Kopējās lauksaimniecības politikas Kopējā tirgus organizācijas pasākumu administrēšana — tiešie maksājumi, tirgus regulēšanas pasākumi (intervence, eksporta kompensācijas), lauku attīstības plāna un struktūrfondu pasākumi, bez tam arī atbalsta pasākumi biškopības nozares attīstībai, ražotāju organizācijām zivsaimniecības nozarē, kā arī augļu un dārzeņu sektorā.

LAD Sabiedrisko attiecību sektors

Jaunu ganāmpulka numuru piešķir tikai Datu centrs, un šis numurs nav piesaistīts konkrētam rajonam, numuru piešķir pieaugošā kārtībā. Ganāmpulka īpašnieks saņem izziņu, ko var izmantot kā pierādījuma dokumentu, ka ganāmpulks ir reģistrēts.

Ja ganāmpulkā notiek pārmaiņas (mainās īpašnieks, adrese u.c.), tad datus par šīm izmaiņām jāpaziņo Datu centram SEPTIŅU dienu laikā pēc notikuma. Būtiska izmaiņa ir tā, ka jauns ganāmpulka reģistrācijas numurs netiek piešķirts.

Uzmanību! Dzīvniekus drīkst pirt un pārdot tikai uz Datu centrā reģistrētu ganāmpulku vai novietni. Tātad, ja esat nolēmuši iegādāties vai pārdot lauksaimniecības dzīvniekus, bišu saimes, zivju diķus, akvakultūru audzētavas, trušus, nutrijas, kažokzvērus vai savvaļas dzīvniekus, jums ir jābūt reģistrētam ganāmpulkam un novietnei.

Par krotālijām

Par ganāmpulka un novietnes reģistrēšanu un dzīvnieku apzīmēšanu ir atbildīgs dzīvnieka īpašnieks. Lai varētu savlaicīgi apzīmēt jaundzimušo dzīvnieku, kat-

rā ganāmpulkā jau pirms dzīvnieka piedzimšanas ir jābūt pasūtītām krotālijām, kas jāizdara vismaz divus mēnešus pirms to paredzamās izmantošanas.

Dzīvniekiem, kuri pazuudējuši krotāliju ar savu identitātes numuru vai tas kļuvis nesalasāms, septiņu dienu laikā apzīmējumu atjauno. Ja dzīvnieks nav atpazīstams, tas ir jāapzīmē no jauna un datu bāzē šim dzīvniekam tiek anulēti izcelšanās dati.

Krotāliju iestiprina (iespiež) dzīvnieka ausī precīzi tajā vietā, kā tas noteikts noteikumos «Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība»:

liellopiem, aitām, kazām – abās ausīs;

vaislas un nobarojamā cūkām – kreisajā ausī.

ATGADINĀJUMS. Jaundzimušos teļus, kazlēnus un jērus apzīmē ar krotālijām ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas un SEPTIŅU dienu laikā informācija ir jāiesūta Datu centrā.

Ar šī gada 9. jūliju stājās spēkā Eiropas Komisijas regula nr. 21/2004, kas nosaka, ka katram dzīvniekam ir jābūt apzīmētam ar divām krotālijām, kas satur identisku informāciju.

Dzīvnieku pārvietošana

Pārvietojot dzīvniekus, tiek izrakstīta dzīvnieku pārvietošanas deklarācija. Ja ganāmpulks un novietne nav reģistrēta un dzīvnieki nav apzīmēti, īpašnieki nav tiesīgi pārvietot dzīvniekus.

Kas ir dzīvnieku pārvietošana? Tā ir dzīvnieku pirkšana, pārdošana un nosūtīšana uz kautuvi vai citu novietni, tirdzniecības un sacensību vietām, izstādēm u.t.t.

Kas ir novietne? Tā ir ēka, celtne jeb vienkārši kūts vai norobežota teritorija, kur tiek turēti dzīvnieki.

Kas ir ganāmpulks? Tas ir lauksaimniecības dzīvnieks vai dzīvnieku kopums (govis, cūkas, aitas, kazas, zirgi, bišu saimes u.c.), kas pieder vienam īpašniekam.

Par novietnes un ganāmpulka numuriem. Katrai novietnei un ganāmpulkam tiek piešķirts savs deviņu zīmju numurs. Atcerieties, ka novietnes numurs nav identisks ar ganāmpulka numuru!

Dokumentu saraksts, kuriem jābūt katrā ganāmpulkā

1. Ganāmpulka kartīte vai iz-

ziņa par reģistrētu ganāmpulku;

2. Izziņa par reģistrētu novietni;

3. Dzīvnieka apzīmēšanas akts (liellopiem, aitām, kazām);

4. Dzīvnieku pārvietošanas deklarācija (ja lopī ir pirkti vai pārdoti);

5. Liellopa pase (liellopiem);

6. Zirga pase (zirgiem);

7. Novietnes dzīvnieku reģistra grāmata;

8. Cūku kustības kopsavilkums (cūkām);

9. Jaundzimušo dzīvnieku reģistrācijas žurnāls (liellopiem, aitām, kazām);

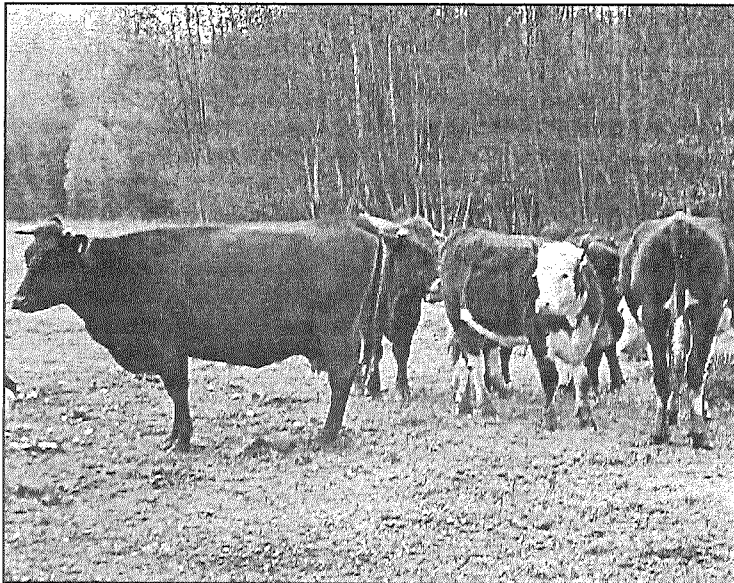
10. Audzējamās aitiņas, teķīši un vaislas teķi (individuāls saraksts šķirnes aitu fermām);

11. Aitkopības uzskaites žurnāls;

12. Aitu mātes un jēri līdz atšķiršanai (individuālais saraksts visām aitu fermām).

Dokumenti, kas attiecas uz ganāmpulku, novietņu un dzīvnieku reģistru, jāglabā viegli pieejamā vietā. Dokumentu glabāšanas termiņš ir trīs gadi pēc dzīvnieka likvidēšanas. Dokumenti pēc pieprasījuma ir jāuzrāda veterināriem darbiniekiem un ciltsdarba valsts inspekcijas darbiniekiem.

Interesējas par madoniešu pieredzi



● Madonas rajona zemnieka Dzintara Kozuja bioloģiskajā saimniecībā labi jūtas ziditājgovis – ne tikai herefordietes, bet arī Latvijas brūnās, kuru izslaukumi nav bijuši pietiekami lieli.

Turpinot iepriekšējos gados aizsāktu un arī šogad turpināto tradīciju, Preiļu lauku konsultāciju biroja speciālisti 21. oktobrī rīkoja bioloģisko zemnieku un cūkkopības interešu grupas pārstāvju pieredzes apmaiņas braucieni. Šoreiz tika apmeklētas vairākas zemnieku saimniecības Madonas rajonā. Par redzēto «Novadniekam» pastāstīja lauku konsultāciju biroja speciāliste INESE MAGDALENOKA.

Ziditājgovīm der aizaugušas pļavas

Preilieši apmeklēja bioloģisko saimniecību, kuras īpašnieks ir Dzintars Kozulis. Saimniecībā ir plašas iespējas attīstīt šķirnes ziditājgovju turēšanu. Iegādāts Limuzīna šķirnes vaislas bullis, ar kuru tiek aplecinātas Latvijas brūnās

šķirnes gotiņas, kas devušas maz pienu. Pārējās govīs ganāmpulkā ir Herefordas šķirnes. Tādā veidā saimniekojot, Limuzīna šķirnes dzīvniekiem kautķermenī būs mazāks tauku saturs, bet lielāks liesās gaļas iznākums.

Ziditājgovis visu laiku uzturas laukā. Vējainā, lietainā laikā vai arī ziemā tās var meklēt pajumti nojumē. Lopī tur uzturējās arī pavasarī, kad problēmas sagādāja knišļi, lai gan Madonas pusē to bija ievērojami mazāk nekā pie mums.

Preiļu rajona zemnieki pārliecinājās, ka aukstums govīm nenāk par ļaunu, jo saimnieks apgalvoja, ka lopī pat ziemā labprātāk uzturas zem klajas debess. Galvenais ir nodrošināt ar pietiekami kvalitatīvu barību – sienu, skābsienu. Pat ūdens lopu dzirdināšanai netiek speciāli piegādāts, govīs un jaunlopi dzer no vietējā diķī izcirsta aļiņģa. Ja sals ir liels, saim-



● Tā ir tikai neliela daļiņa no Latvijā lielākā aitu ganāmpulka, kurā ik gadu vidēji ir 180 elites klases aitu mātes.

nieks tikai izcērt un attīra no ledus aizsalušo aļiņģi.

Dzintars Kozulis ar ziditājgovju audzēšanu iesaka nodarboties tajās saimniecībās, kur ir krūmainas zemes platības. Lopiem tur labu labā dzīve. Arī viņa saimniecībā ganībām iežogoti apmēram pieci hektāri, kur ganās 15 ziditājgovis.

Vēro lielāko aitu ganāmpulku Latvijā

Saimniecībā Preiļu zemniekiem bija iespēja aplūkot arī vienu no Latvijā lielākajiem aitu ganāmpulkiem. Dz.Kozulis pašlaik tur ap 180 aitu mātes, bet pa ziemu, kad dzimst jēri, aitu ganāmpulks

pieaug līdz 480. Saimniecībā ir tikai elites klases dzīvnieki, jaunaitas tiek piedāvātas pircējiem. Īpašnieks ir apmierināts, jo šķirnes ganāmpulks saņem arī nacionālās subsīdijas.

Viens no ienākumu avotiem ir vilnas realizācija, pēc kuras ir pietiekami liels pieprasījums. Cirpšanas process ir arī tā reize, kad dzīvniekiem noņem visas nepieciešamās analīzes, lai pārbaudītu to veselības stāvokli. Ja tiek konstatēta kāda slimība, dzīvnieks nekavējoties tiek izbrāvēts. Tā tiek panākts, ka ganāmpulkā ir ļoti veselīgas aitas.

Aitas ganās plašos aplokos. Vienīgā problēma ir klaiņojošo suņu bari, kas, iekļūstot aplokā, var nodarīt nopietnu kaitējumu.

Apgūst attīstības iespējas

Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja MAIJA SPŪLE pārstāvēja rajona pašvaldības seminārā «Lauku pašvaldību attīstības iespējas», kas notika Jaunpilī. Pēc atgriešanās viņa dalījās iespaidos un jauniegūtajās zināšanās ar laikrakstu «Novadnieks».



— Semināra atklāšanā piedalījās Latvijas Pašvaldību savienības priekšsēdis Andris Jaunsleinis, Latvijas Pagastu apvienības priekšsēdētājs Gunārs Laicāns, Austrijas pašvaldību asociācijas pārstāvis Nicolaus Drimmels, bet pieredzē dalījās Austrijas un Latvijas pašvaldību vadītāji, — stāstīja Maija Spūle, — cilvēki, kas nodarbojas ar projektu realizāciju. Seminārs sniedza ļoti plašu informāciju un atšķirās no citiem līdzīgiem ar to, ka te iztika bez sausu skaitļu nolasīšanas, jo daudz tika runāts par tiešo pieredzi, papildinot stāstīto ar vizuālo materiālu. Zēl, ka rajonu pārstāvēju tikai es viena, man pat liekas, ka šāds seminārs jāorganizē arī rajonā.

Apspriežot tēmu par sadarbību jaunu iespēju īstenošanai lauku

apvidos, pārrunāti jautājumi, kas tad isti ir «lauku apvidus», vai lauku apvidum jābūt tikai lauksaimnieciskam, kādas lauksaimniecībai ir izredzes nākotnē, kāda nozīme lauku apvidiem ir pilsētu dzīvē, kā izveidot dažādību. Lauku apvidus izvērtēšanas kritēriji saistās ar iedzīvotāju blīvumu, struktūru, ienākumiem un nodarbinātību, ņemot vērā nodarbinātības lauksaimniecībā, to rīcībā esošās zemes platības un attiecīgo vidi. Būtuiski saprast, ka lauku apvidus attīstība nevar balstīties tikai uz lauksaimniecību, ka pilsētas un lauki viens otru papildina un ir viens otram nepieciešami.

Maija Spūle atzina, ka viņai vislabāk patikusi Austrijas Šteinbahas attīstības veicināšanas asociācijas vadītāja uzstāšanās. Šteinbahā varētu pielīdzināt daudziem

Latvijas pagastiem, jo tā bijusi «mirusi» pašvaldība, no kuras jaunieši devušies prom uz lielām pilsētām. Šteinbahā, kurā darbojies tikai galda piederumu ražotne, dzīve apstājus. Iedzīvotāji pametuši savas mājas, veikaliņus, pilsētas centrā iestājies klusums, viesu nami kļuvuši tukši. Līdz ar to samazinājušās nodarbinātības iespējas, samazinājusies nekustamā īpašuma un ēku vērtība. Skolās kļuva mazāk skolēnu. Tas bijis 1967. gads. Nācies steigšus meklēt kādu risinājumu. Akcents likts nevis uz iedzīvotāju atgriešanu ar lielu rūpnīcu uzcelšanu un darbvietu iekārtošanu, kas pilsētai nav bijis pa spēkam, bet ar labvēlīgas vides radīšanu, lai cilvēki šeit vēlētos atpūsties pēc darba, pavadīt brīvo laiku vietā, kur relaksācijai sagādāts viss tas pats, kas lielā pilsētā, un vēl vairāk. Tika nopietni strādāts, lai sakārtotu sociālo infrastruktūru, pievērsties bērnu, pusaudžu un jauniešu centriem, kafējnicu ierīkošanai.

Šteinbahā šodien ir izaugusi un pārvērtusies. Atjaunošanas laikā 3,5 miljoni eiro tika investēti privātā sektora projektos. Pilsētas centrā atjaunotas 15 vecas mājas. Piemēram, vecas mācītājmuižas

galvenajā ēkā iekārtoti biroji, bet saimniecības ēkā – dzīvokļi. Atjaunoti uzņēmumi, dubultojušies uzņēmumi, bet trīskāršojies darba vietu skaits. Pašvaldība iegādājas apbūvējamo zemi un pārdod jauniešiem vai ģimenēm, kuras vēlas uzsākt būvniecību. Zemes spekulācijas iespējas tiek novērstas, nosakot pienākumu būvēšanu pabeigt divu gadu laikā. Pašvaldība atbalsta vietējos lielveikalus, bet par pienākumu uzliet nodrošināt pieslēgumu vietējam siltumtīklam.

Komplekso pasākumu rezultātā iedzīvotāju skaita līkne joprojām turpina kāpt augšup. Igtspējīgu attīstību nodrošinājusi nākotnē vērstā plānošana ar domu, ka attīstīts reģionālais sadarbības tīkls jānostāda pret globalizāciju.

Seminārā iepazīta Austrijas pieredze sadarbībā jaunu iespēju īstenošanai lauku apvidos, LEADER+ programmas īstenošana Karintijā, pieredze un perspektīvas. Uzstājās arī Latvijas pašvaldību pārstāvji, runājot par reģionālās attīstības šķēršļiem un iespējām (Talsu rajona Ģibuļu pagasta padomes priekšsēdētājs), lauku partnerību veidošanu (Jelgavas rajona Glūdas pagasta padomes projek-

tu vadītāja), finanšu instrumentiem lauku attīstības veicināšanai (Rīgas rajona Mālpils pagasta padomes priekšsēdētājs), mūziklīstības iespējām laukos (Cēsu rajona Jaunpiebalgas reģionālās Tautskolas vadītāja). Mums ir, ko mācīties ne tikai no Austrijas, bet arī no Latvijas pašvaldību pieredzes, atzina Maija Spūle, bet vajadzīgi enerģiski cilvēki, kas idejas realizētu.

Man ļoti gribētos, lai arī Preiļu rajona pašvaldības iesaistītos LEADER+ programmā, teica Maija Spūle, jo par projekta dalībnieku var kļūt katra pašvaldība, kurā ir ne mazāk par 10 000 iedzīvotāju. Jau pašlaik tajā darbojas visas Daugavpils rajona pašvaldības un gatavojas slēgt līgumus naudas piesaistei, nodibinātas partnerības Zemgalē, Aizkraukles, Bauskas, Jelgavas, Dobeles rajonā.

Semināra dalībniekiem bija iespēja tikties ar reģionālās attīstības centra «Rats» (pieaugušo izglītības centrs) pārstāvjiem, ar NVO «Leveste Spicie» (jauniešu brīvā laika organizēšanas centrs) pārstāvjiem, aplūkot Tukuma rajona Jaunpils pili.

L.Rancāne

Tiesa atzīst baznīcas īpašumtiesības uz vairākiem īpašumiem Jaunaglonā

Augstākā tiesa 20. oktobrī apmierināja Rīgas Metropolijas Romas katoļu baznīcas kūrījas prasību par īpašumtiesībām uz kādreiz Latvijas Katoļu izglītības biedrībai piederējušajiem nekustamajiem īpašumiem Jaunaglonā – par tiesībām uz zemi, ēkām un uz Kameņecas hidroelektrostaciju (HES), ziņo LETA.

Kūrīja prasību tiesā cēlusi pret Aglonas pagasta padomi. Tajā kā trešās personas tā norādījusi divas ministrijas – Zemkopības ministriju (ZM) un Izglītības un zinātnes ministriju (IZM), kurām patlaban pieder strīdus zeme un ēkas.

Baznīca norāda, ka tā uzskatāma par pirmskara Katoļu izglītības biedrības tiesību un īpašumu mantinieci, kurai 1940. gadā atsavināti 41,1 hektāru lieli zemesgabali, 22 ēkas un tolaik 84 239 latas vērtā kustamā manta. Katoļu baznīcai bez minētajiem Latvijas Katoļu izglītības biedrības īpašumiem četrdesmito gadu sākumā atņemtas arī divas ģimnāzijas Aglonā, kā arī biedrības uzturētā sieviešu ģimnāzija.

Kūrīja uzskata, ka Latvijas Katoļu izglītības biedrība bijusi pakļauta Rīgas arhibīskapa pārraudzībai, tāpēc tā bijusi saistīta ar katoļu reliģiju. Līdz ar to baznīcai ir tiesības pretendēt uz īpašumiem, no kuriem zemesgabalus patlaban lieto bazilikas draudze, bet kādreiz Latvijas Katoļu biedrībai piederējušās ēkas ir ZM bilancē.

Prasības pieteikumā ir norādīts, ka 2004. gadā no Latvijas Katoļu izglītības biedrībai pirms kara piederējušajiem īpašumiem saglabājušās vairākas ēkas Jaunaglonā – vecais mācību korpus, mehāniskā un metālapstrādes darbnīca Parka ielā 4, garāža Ezerkalna ielā 3, mācību laboratorija Parka ielā 4, dzīvojamās mājas Parka ielā 2 un Rušonas ielā 3, kūts un šķūnis Parka ielā 3, kāds šķūnis, kam nav adreses, un Kameņecas HES.

Īpašuma tiesības gan lūgts atjaunot uz trim zemesgabaliem, uz mehāniskajām darbnīcām un metālapstrādes darbnīcu, uz veco mācību ēku un mācību laboratoriju, abām dzīvojamām mājām, uz kūti un šķūni un uz Kameņecas HES.

Kūrīja prasību par īpašumtiesību atjaunošanu pagājušā gada maijā iesniedza Latgales apgabaltiesā, kas to kā nepamatotu 2004. gada 12. oktobrī noraidīja un akcentēja, ka nav pierādīts, ka Latvijas Katoļu izglītības biedrība būtu bijusi reliģiska organizācija, uz kuras īpašumiem tagad varētu pretendēt kūrīja. Turklāt kūrīja savu prasību nav pietiekami pamatojusi, secināja tiesa.

Spriedums tika pārsūdzēts apelācijas kārtībā Augstākajā tiesā.

Aglonas pagasta padomes priekšsēdētājas vietniece telefonsarunā, kas notika vakar, «Novadniekam» atzina, ka sīkākus komentārus pagaidām nevar sniegt, jo nav saņemts un iepazīts tiesas sprieduma noraksts. To pašu atzina arī padomes juriste Aija Bizāne.

Tiesa norādīja, ka sprieduma norakstu pašvaldība saņems 4. novembrī. Kad pagasta padome būs iepazīsies ar tā saturu, tiks lemts par tālāko darbību, teica juriste.

L.Rancāne

Latvijas vēstniece Baltkrievijā apmeklēja Latgali

No 26. līdz 28. oktobrim Latvijas vēstniece Baltkrievijā Maira Mora darba vizītē apmeklēja Latgales pašvaldības. Vēstnieces brauciena mērķis bija iepazīt Latgali, kas ir Baltkrievijas robežreģions, lai ar uzņēmējiem, pašvaldību vadītājiem, kultūras un citu jomu speciālistiem pārrunātu turpmākās sadarbības iespējas starp abām valstīm.

Kā «Novadnieku» informēja vēstnieces vizītes koordinators Latgalē, Preiļu rajona padomes priekšsēdētāja vietnieks Artūrs Štagars, viesošanās Latgalē Maira Mora 26. oktobrī sāka Daugavpilī, bet pēcpusdienā apmeklēja Krāslavas rajonu. 27. oktobrī viņa ieradās Rēzeknē, bet pēcpusdienā Preiļos tikās ar uzņēmējiem un pašvaldību vadītājiem. Vizītes pēdējā dienā vēstniece pabija Līvānos, bet braucienu noslēdza Jēkabpilī.

Vēstnieci darba vizītē Latgalē pavadīja Latvijas vēstniecības Baltkrievijā 2. sekretārs ekonomiskajos jautājumos, mūsu novadnieks Andris Spūlis un Latvijas konsulāta Vitebskā konsule Imanta Vingre.

Uz tikšanos ar vēstnieci Preiļu novada kultūras centrā bija ieradusies Preiļu rajona padomes, Preiļu novada domes pārstāvji un vairāki uzņēmēji, kuriem jau izveidojušies tirdzniecības sakari ar Baltkrieviju.

Vēstniece pastāstīja, ka viņas brauciena mērķis ir tikties un ap-runāties ar Latgales uzņēmējiem, kuri jau vairākus gadus strādā Baltkrievijā, lai uzzinātu, ar kādām problēmām viņiem nākas saskarties, kā arī dzirdēt no pašvaldību vadītāju viedokļus, kuriem



● Latvijas vēstniece Baltkrievijā Maira Mora ir pārliecināta, ka jau tuvākajā nākotnē tā var būt lielu iespēju zeme arī Latgales uzņēmējiem. Foto: A.Stejanovs

izveidojušies kontakti ar Baltkrieviju pašvaldību līmenī.

Maira Mora uzsvēra, ka Baltkrieviju nekādā gadījumā nedrīkst novērtēt par zemu. Tā ir liela valsts ar aptuveni 10 miljoniem iedzīvotāju, ar labi saglabātu infrastruktūru un milzīgām ekonomiskās attīstības iespējām. – Līdzīgi kā mums deviņdesmito gadu sākumā ar padomu palīdzēja zvejri, somi, norvēģi un citas Eiropas valstis, tagad mēs savas zināšanās varam dalīties arī ar baltkrieviem, — mudināja vēstniece. – Tas ir mūsu morālais pienākums.

Lai gan Baltkrievija pašlaik uzņēmējiem vēl ir zināma riska zeme (nepārtraukto likumdošanas

izmaiņu un reformu dēļ), tēlaini izsakoties, vēstniece uzņēmējus drošināja jau tagad likt kāju pusatvērto duvju spraugā, lai labvēlīgos apstākļos nebūtu jākavējas ar savu biznesa attīstību šajā zemē.

Latvijas vēstniecības Baltkrievijā 2. sekretārs Andris Spūlis sniedza padomu, kur var atrast ekonomiska rakstura informāciju par Baltkrieviju, paskaidroja, ka jau pašlaik Baltkrievijā strādā piecu Latvijas komercbanku pārstāvniecības – Parex, Aizkraukles banka, Lateko banka, Multibanka, Trasta komercbanka, — pastāstīja par iespējām atrast izdevīgākos sadarbības partnerus dažādās nozarēs.

L.Kirillova

Rakstniece ar puķes vārdu

● Naaizmērstulei 115



● Naaizmērstule 1924. gadā.

28. oktobrī apritēja 115 gadi, kopš dzimusi Latgales rakstniece Naaizmērstule, īstajā vārdā Rozalija Tabine. Viņas literārā darbība ir ilgusi trīsdesmit gadus, kuru laikā Naaizmērstule rosīgi publicējās kristīgā satura izdevumos, piemēram, avīzē «Dryva», «Latgolas Vārds», «Zidūnis», «Katōļu Dzeive», sagatavoja izdošanai pusotra desmita grāmatu. Rakstījusi stāstus un tēlojumus, tulkojusi un lokalizējusi arī literatūras klasiku (S.Lāgerlēvas, H.Senkeviča u.c.) darbus Latgales skolu vajadzībām.

Lai gan daudziem darbiem ir aizgūti sižeti, tie pielāgoti vietējiem apstākļiem, taču šādā apdarē ieguvusi reliģisku un ētisku raksturu, kas bija sevišķi nozīmīgi Latgales bērnu un jaunatnes audzināšanā laika posmā pirms Otrā pasaules kara. Naaizmērstule rakstījusi arī pieaugušajiem. Viņas daiļrades pūrs sastāv no stāstiem, lugām, apcerējumiem par dažādiem reliģijas, morāles un audzināšanas jautājumiem, biogrāfiskiem aprakstiem. Visiem viņas darbiem cauri vijas Dieva, Tēvzemes un cilvēku mīlestība, latgaliska dzīvesveida cildinājums. Nozīmīgākie darbi apkopoti krājumos «Lauku zīdi» (1934. gads) un «Dīva dōrza pučēites» (1943. gads).

Rozalija dzimusi Bērzgales pagasta Veckubulovā. Augusi strādīgā un ticīgā katoļu ģimenē, klausījies tēva stāstītas pasakas un teikas, kas atstāja lielu ietekmi uz viņas vēlāko pievēršanos folklorai daiļradē. 1922. gadā ir iznācis Naaizmērstules apkopotais krājums «Tautas pasakas».

Lielu iespaidu uz rakstnieces gara pasaules izveidi ir atstājušas skolas gaitas. Ar uzslavu pabeigta Rēzeknes krievu draudzes meiteņu skola. Līdzekļu trūkuma dēļ viņa nav varējusi turpināt izglītību, taču, pateicoties Rēzeknes katoļu draudzes vikāra Pāvēla Tukiša rekomendācijai, 16 gadu vecumā tiek pieņemta par skolotāju muižnieka Jola privātajā skolā kalpu bērniem Jezupinavas muižā (Pelēču pagasta Ārdavā). Pēc dažiem mēnešiem ar grāfienes ieteikumu

aizbrauc uz nazaretiešu klosteri Viļņā, pēc tam klostera māšas gaitas viņu aizved uz Čenstohovu, tad uz Lvovu, bet 1912. gadā meitene atkal atgriežas Viļņā. Klosterī viņai patīk, bet Rozalija nemitīgi domā par Latgales bērniem un viņu mācīšanu. Uz to atgādina arī internāta audzinātāja, kas jokojoit meitenēm dod puķu vārdus, un Rozaliju nodēvē par Naaizmērstuli, piezīmējot, ka nedrīkst aizmirst, no kurienes viņa nākusi un uz kuriem jāatgriežas. Pēc ģimnāzijas četru klašu un Frebeļa pedagoģisko kursu beigšanas viņa ierodas dzimtajā pusē un atkal māca Jezupinavas kalpu bērņus līdz pat 1916. gadam. Pēc tam viņa strādā bēgļu bērnu patversmē un draudzes pamatskolā Balvos. Turpmākās darba gaitas pavadītas Somersetas (1920. – 1931. gads), Aulejas (1931. – 1934.) un Aizpuriešu (1934. – 1936. gads) pamatskolās. Vasarās viņa dzīvoja savā personīgajā mājā Aglonas pagasta Mežmaļos. Somersetā Naaizmērstule pati noorganizē sešklasīgo pamatskolu. Bez tiešajiem pienākumiem viņa aizvien atrod laiku izglītības papildināšanai, apmeklē skolotāju kursus, kāro pārbaudījumus Izglītības ministrijas eksāmenu komisijā, daudz lasa, raksta, aktīvi piedalās katoļu organizācijās, gatavo referātus par dažādiem tematiem. 1936. gadā Rozalija Tabine dodas pensijā. Viņa mirusi 1965. gada 17. martā, apbedīta Aglonas kapos.

3. novembrī Maizes muzejs Aglonā rīko Naaizmērstules piemiņai veltītu pēcpusdienu. Ēkā, kurā tagad atvērts muzejs, 1920. gadā Naaizmērstule ierīkoja Somersetas sešklasīgo pamatskolu. Rakstnieces 100 gadu jubilejā, ko aglonieši atzīmēja pirms 15 gadiem, pie ēkas tika atklāta piemiņas zīme. To izgatavoja koka tēlnieks Jāzeps Skutāns, bet dāvināja rakstnieces bijušais skolēns, tagad Daugavpils dekāns Aleksandrs Madelāns. Laika gaitā piemiņas zīme sāka zaudēt savu pirmreizējo izskatu, tāpēc šogad ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu un Maizes muzeja gādību zīme tika atjaunota. Arī šoreiz darbu veica autors, un 28. oktobrī – Naaizmērstules dzimšanas dienā — tā bija redzama atjaunotā izskatā.

Mainās līdzī laikam



● Par Līvānu centrālās bibliotēkas labo slavu diendienā rūpējas bibliotekāres (no kreisās): Taisija Vasiļenko, Tatjana Lukina, Anna Afoņina, Anna Kleina, Iveta Švirkste, Ilga Driksne.

Par ērtībām gādā nepārtraukti

Līvānu centrālās bibliotēkas darbinieki par savu prioritāti uzskata nemitīgi rūpēties par bibliotēkā saņemamo pakalpojumu paplašināšanu un par lasītāju ērtību palielināšanu. Šogad pārmaiņas vērojamas lasītavā, kas līdz gada beigām iegūs vēl modernāku izskatu. Bibliotēkas darbiniece Anna Kleina, kura pārzina lasītavas darbu, rāda jaunās mēbeles, kas sagādātas šogad un pērnā gada nogalē, un stāsta, ka viena no visaktīvākajām lasītāju grupām ir studējošie jaunieši. Viņi zina, ka Līvānu bibliotēkā pieejama visa jaunākā literatūra, ka te ir izveidots ļoti labs grāmatu fonds, tāpēc mācībām nereti gatavojas bibliotēkā. Mēs palīdzam atrast materiālus par jebkuru tēmu, gan referātiem un semināriem, gan kursu darbiem, gan diplomdarbiem. Ik dienas lasītavā ierodas 30 – 60 apmeklētāji, stāstīja Anna Kleina. Te atsevišķi ierīkots jaunāko žurnālu statīvs, jauno grāmatu stends un plaukts izstādēm par aktuālām tēmām. Bibliotēka šogad abonējusi 70 dažādu nosaukumu periodiskos izdevumus. Lai noskaidrotu, kādus laikrakstus vai žurnālus lasītāji vēlētos lasīt, viņiem bija iespēja speciāli sagatavotā anketā atzīmēt tos izdevumus, kurus bibliotēkai pasūtīt. Žurnālus brīvdienās var paņemt uz mājām, tos izsniedz sestdienās pirms bibliotēkas slēgšanas. Lasītavā ir iespēja nokopēt materiālus no visvairāk pieprasītajām grāmatām. Te novietots dators ar vietējo datu bāzi, ar kura palīdzību apmeklētāji var pārskatīt bibliotēkas elektronisko katalogu, kā arī iegūt analītisko informāciju par publikācijām presē.

Lasītājiem pieejams arī bibliotēkas arhīvs, kurā glabājas gadu desmitiem veci preses izdevumi. Anna Kleina te ieviesusi pašas izdomātu sistēmu un izcilu kārtību, kas ļauj ātri orientēties un ērti atrast pat vecus izdevumus.

Jaunās lasītavas mēbeles iegūtas ar projekta «Mūsdienīgas kultūrvides veidošana Līvānu pilsētas bibliotēkās» starpniecību, kurā ar savu līdzfinansējumu piedalījās arī novada dome. Pašlaik bibliotēka strādā pie projekta «Pieejas nodrošināšana nacionālajiem un

starpautiskajiem elektroniskajiem informācijas resursiem reformētajā Līvānu novadā». Kopumā bibliotēkā ir septiņi datori ar interneta pieslēgumu, ko izmanto apmeklētāji.

Grāmata ceļu pie lasītāja sāk ar iepazīšanos

Otrajā stāvā izvietots lasītājiem pieejamais grāmatu fonds, un arī šeit līvānieši ieviesuši jaunas darba metodes. Grāmatas, ko bibliotēka saņem, vispirms tiek novietotas izstādē. Lasītāji ar tām var iepazīties mēneša laikā, bet pēc tam notiek īpaša jauno grāmatu diena, kad tās sāk izsniegt. Pirms tam grāmatas tiek apstrādātas, tās reģistrē, ziņas ievada elektroniskajā kopkatalogā, katrā iestrādā magnētisko lentīti, jo izņemta un ieeja Līvānu bibliotēkā notiek cauri automatizētajām durvīm. Ja kādam «piemirsies» par izņemto grāmatu pateikt bibliotekāram, un tā nav «atkodēta», pie ārdurvīm sāk skanēt brīdinājuma zvans, iedegas sarkana gaisma, bet durvis nobloķējas. Laikā, kad ieviesta šī automatiskā drošības sistēma, kurai līdzīga ir tikai Ventspils publiskajā bibliotēkā, nepatīkami starpgadījumi ar lasītājiem bijuši dažas reizes. Grāmatas ir ļoti dārgas, daudzas maksā pat vairākus desmitus latu, tāpēc šī sistēma dod iespēju droši saglabāt bibliotēkas vērtības.

Bibliotēkas abonementā uzstādīts dators, ar kura palīdzību lasītāji iegūst informāciju par katru atsevišķu grāmatu un noskaidro, kur tā atrodas – izņemta vai plauktā. Vecākiem ļaudīm, kuri neprot rīkoties ar datoru, palīdz bibliotēkas darbinieki.

Uz bibliotēkas jaunumiem attiecināma arī reti izmantojamo grāmatu fonda atdalīšana, kas notikusi šovasar. Fonds izvietots atsevišķā telpā. Šeit atrodas daļa no padomju laika izdevumiem, kurus nav pamatota iemesla norakstīt, bet kas tiek reti pieprasīti.

Līvānu bibliotekāres ieviešanas arī tādu grāmatu apzīmēšanas metodi kā piktogrammas uz daiļliteratūras grāmatu muguriņām. Ideja noskatīta internetā, bet klā-

tienē iepazīta Rīgā, Ārzemju literatūras bibliotēkā. Pie plauktu rindām novietots plakāts ar skaidrojumiem, no kuriem saprotams, ka, piemēram, tās grāmatas, kuru uzlīmēs redzamas pilsdrupas, stāsta par vēsturi un seniem notikumiem, revolūteris norāda uz detektīvromāniem, dzīvnieka attēls – uz literatūru par dzīvniekiem. Romāniem par karstām mīlestības jūtām ir uzlīmētas sirsniņas, bet tanku attēli stāsta par kara gadu notikumiem, un tā tālāk.

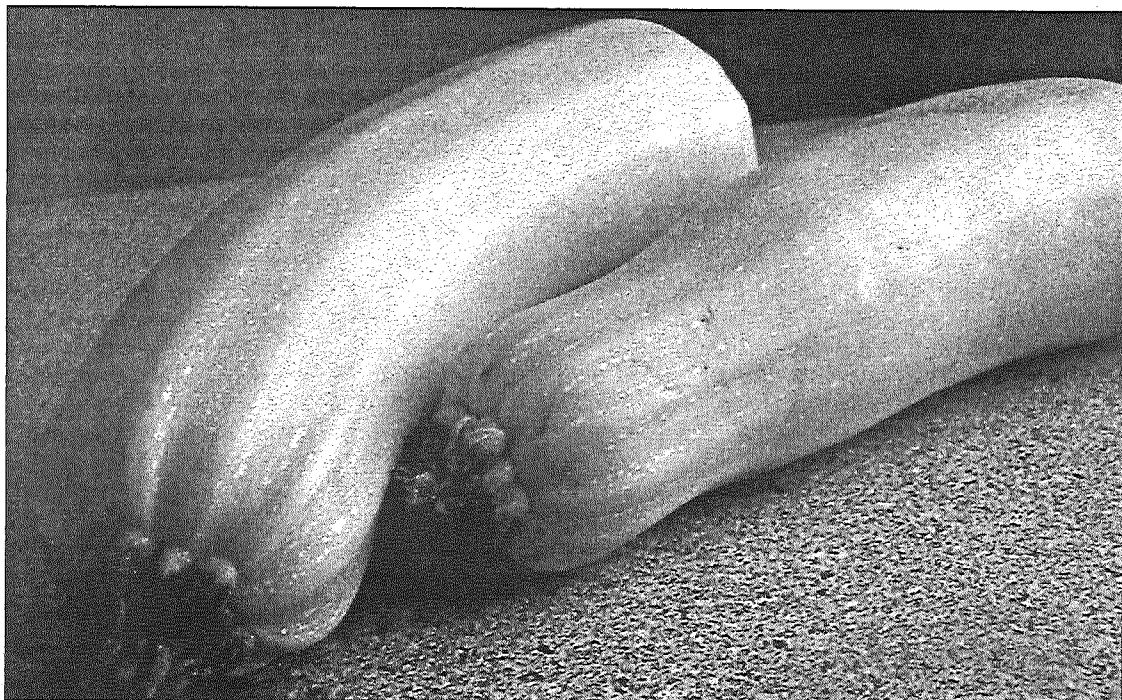
Šogad Līvānu pilsētas bibliotēkai jauno grāmatu iegādei un preses izdevumu abonēšanai piešķirti 7000 latu, kas ir par diviem tūkstošiem vairāk nekā pērn. Tatjana Lukina, kas strādā jauno grāmatu komplektēšanā, stāsta, ka bibliotēkas darbinieki ar domes autobusu paši brauc uz izdevniecībām, uz grāmatu vairumtirdzniecības bāzēm, izvēlas literatūru. Tomēr, kaut arī naudas jaunām grāmatām šogad atvēlēts vairāk, inflācijas dēļ skaitliskā ziņā iepirkums nav ievērojami palielinājies.

Izsniedz arī... lāčus un zaķus

Līvānu bibliotēkā iekārtots rotaļu stūrītis mazuljiem, kuri uz bibliotēku nāk līdzī saviem vecākiem. No šādas attieksmes divējāds labums. Pirmkārt, mamma vai tētis var mierīgi nodoties literatūras izvēlei, kamēr mazais uz paklāja spēlējas ar mašīnītēm un pārcilā lāčus, bet, otrkārt, bērni pierod un ieaizējas par bibliotēku, jo viņu stūrīti novietotas arī krāsainas bilžu grāmatas. Bet pats jaukākais, — grāmatīņu, zaķi vai mašīnīti var «izņemt» uz mājām, tāpat kā tētis izņem grāmatu. Izveidojies pat savs rotaļlietu fanu klubīšs.

Inta Vērđiņa, Līvānu centrālās bibliotēkas direktore, uzskata, ka bibliotēkas darba organizācijai jābūt elastīgai, te nedrīkst valdīt dogmas, jo arī dzīve attīstās, mainās. Pricējais, ka bibliotēkas darbinieki seko līdzī laika garam, piedalās projektos, ar kuru starpniecību sasniegts viss, kas mūsu bibliotēkā šodien redzams, ātri uzņem jauno un aug līdzī laikam, teica direktore.

Kabačus gatavo malači



Biezenis ar ķiplokiem

300 g kabaču mīkstumā sarīvē uz rupjas rīves, sacep uz pannas 3 ēdamkarotēs olīveļļas, pievieno 3 ķiploku daiviņas, kas saspīestas ķiploku spiedē, nedaudz pasautē. Liek uz rupjmaizes grauzdiņiem vai arī ēd kopā ar vārītiem kartupeļiem. Tiem, kuri cenšas notievēt, šis ēdiens (bez maizes un kartupeļiem) noderēs vakariņām.

Uzkodu turziņas

Jaunu nepāraugušu kabaci (aptuveni gurķa lielumā) ar visu mizu sagriež gareniskās plānās strēmeliņās, iegremdē karstā ūdenī, kam pievienots etiķis un sāls, brīdī patur, tad atdzēsē aukstā ūdenī, nosusina. Katru saritina turziņā (ja glītas turziņas neizdodas, var tīt vienkārši rullītī), vidiņā liek kādu no svaigajiem sieriem un konservētu olīvu bez kauliņa (var ņemt arī mazu tomātiņu, fizāli, marinētu pipargurķīti vai šampinjonus, baziliku galotnīti u.c.). Sasprauž ar koka irbulīti vai dekoratīvu plastmasas iesmiņu.

Kabači ar brinzu

Vienu kabaci pārgriež gareniski, ja miza cieta – to nomizo, izņem sēklotni. Pusītes viegli apvāra sālsūdenī. Otru kabaci notīra, mīkstumā sarīvē, piejauca sadrupinātu brinzu un sakultu olu, maltus melnos piparus un kapātus pētersīļu zaļumus. Ja brinza nav sāļa, pievieno arī sāli. Pilda kabačos, liek tos ietaukotā cepeša traukā, ielej nedaudz ūdens, apslacina ar augu eļļu vai sviestu, liek iesildītā cepeškrāsnī un izcep. Pasniedzot pārlej ar skābu krējumu, kam pievieno sāli un sīki samalcinātas dilles.

Kabači ar rīsiem un gaļu

Lielu kabaci nomizo, nogriež galu, izdobj irdeno vidu ar sēklām. Blīvi piepilda ar maisījumu no maltās gaļas un vārītiem rīsiem. Pildījumam pievieno sāli un piparus vai kādu no rūpnieciski ražotajiem garšvielu maisījumiem, kas domāti gaļas un dārzeņu ēdieniem, sīki sakapātus ķiplokus un mazos gabaliņos sagrieztu sarkano papriku. Piepildīto kabaci liek čuguna cepeša traukā, kur ieliet nedaudz ūdens vai buljona, cep cepeškrāsnī, laiku pa laikam apslacinot ar cepeša šķidrums. Cepšanas gaitā kabaci var uzmanīgi apvērst otrādi, lai tas izceptos ātrāk un vienmērīgāk. Beigās samazina uguni un traukam uzliek vāku. Jāseko, lai kabacis neizjuku. Izcepto kabaci uzmanīgi pārvieto uz lēzena iegarena šķīvja, pasniedz galdā, griež šķēlēs un daļa porcijās. Pārlej ar krējuma un majonēzes maisījumu.

Medaljons

Nepāraugušus kabačus sagriež 1 cm biežās šķēlēs, pārkaisa ar sāli. Kad izdalās sula, tos apviļā miltos. Vispirms katru apcep no vienas puses, tad pagriež ar apcepto pusi uz augšu, uz tās liek tomāta šķēli un siera gabaliņu, uzkaisa sāli un bazilikas pulveri. Pannai uzliek vāciņu, samazina uguni. Kad siers ir pakusis, katram medaljonam uzliek nedaudz zaļumu.

Idejas

✓ Kabačus var sarīvēt un no iegūtās masas cept biežās pankūkas vai rauga pankūkas, pievienojot miltus, olas, pienu, sāli, cu-

kuru vai pikantas garšvielas. Pankūkas var būt gan saldās, gan sāļās. Pankūkas no rupji rivētiem kabačiem iznāk ļoti līdzīgas kartupeļu pankūkām.

✓ Ja visu kabaci uzreiz nevar izmantot, pārpalikušo mīkstumā sagriež gabaliņos, izsautē nelielā ūdens daudzumā un izberz caur sietu. Šo masu var pievienot mīklai, cepot maizi un citus rauga mīklas izstrādājumus (tad vajag mazāk miltu), sacepumiem, arī ievārījumiem un saldajiem ēdieniem.

✓ Ja vēlas pagatavot debemannu ar cidoniju garšu, kabačus var izmantot pamatam. Tos savāra viendabīgā masā, pievieno svaigi izspiestu cidoniju sulu, vai dažas biezenis savāritas un caur sietu izberzta cidonijas, pieliek cukuru, uzvāra, pieber mannas putraimus, maisot vāra līdz tie sabriest, atdzēsē un puto kā parasti.

✓ Kabačus var savārit ievārījumā kopā ar citroniem, greipfrūtiem, smiltsērķšķiem, brūklenēm, dzērvenēm, cidonijām u.c. Lai panāktu stingrāku konsistenci, var pievienot speciālo ievārījuma cukuru vai arī beigās pielikt uzbrīdinātu un izšķīdinātu želatīnu (pēc tam vairs neuzvārot). Tādā gadījumā ievārījums jāglabā vēsumā.

✓ Kubīņos sagrieztus kabačus izmanto visdažādākajos dārzeņu ēdienos: tos apcep augu eļļā ar sīpoliem, ķiplokiem, tomātiem, burkāniem, pupiņām, zirnīšiem, pētersīļiem, selerijām, kāpostiem, ziedkāpostiem, sēnēm utt. Ēd gan karstu, gan aukstu, var likt uz sviestmaizēm, pildīt sāļajos groziņos, kāpostu tīņos un gaļas veltiņos.

Organisma pulkstenis

6.00 cilvēks sāk mosties, palielinās stresa hormonu daudzums.
7.00 ķermenis pietiekami atpūties un uzkrājis dienai nepieciešamo enerģiju.
8.00 vēl joprojām turpinās organisma gatavošanās darba dienai, maksimālai slodzei tas vēl nav gatavs.
9.00 paaugstinās darbības spējas. Ieteicams veikt grūtākos, atbildīgākos darbus, sirds strādā ar pilnu slodzi.
10.00 darbības spējas sasniedz kulmināciju.
11.00 darbības spējas joprojām augstas, sirdskaite arī vēl netraucē. Jāvairās no pārpūles.
12.00 dažkārt iezogas nogurums, bet nevajag pārtraukt jau iesāktos pusdienosim vēlāk.
13.00 asinsspiediens paaugstinās, darba aktivitāte sāk samazināties par 20 - 30 procentiem, vajadzētu atpūsties un arī pusdienot.
14.00 darbības spējas zemas, ieteicams pastaigas svaigā gaisā.
15.00 atjaunojas vēlme strādāt, organisms ieiet stabilā rītmā.
16.00 piemērots laiks sportam un treniņiem, kā arī darbam, kas neprasa lielu piepūli.
17.00 uzmanība jāvelta uzsāktā darba pabeigšanai.
18.00 fiziskā un garīgā aktivitāte samazinās, darbs jābeidz.
19.00 cilvēki ir noguruši, kļūst nervozi, labi iedarbojas nervus nomierinošie līdzekļi.
20.00 mazinās reaģēšanas un uzmanības spējas, īpaši jāuzmanās autovadītājiem.
21.00 palielinās iegaumēšanas spējas, mācieties!
22.00 laiks pilnīgai atslodzei, pārdomām par paveikto, turpmāko. Organisms sāk gatavoties miegam.
23.00 gatavs miegam.
24.00 organisms ieiet jaunā rītmā, tiek pārtraukta stresa hormonu ražošana, ādas šūnas atjaunojas.
1.00 organisms jūtīgs pret sāpēm, vājās, nav ieteicams smēķēt.
2.00 ja šajā laikā cilvēks neguļ, tad nav ieteicama ēšana un dzeršana.
3.00 organisms ir dziļā miegā, tiem, kuri ir nomodā, jābūt saprātīgiem.
4.00 organisms strādā ar vismazākajiem apgrīzieniem, miegs ir trausls.
5.00 vesela cilvēka organisms kļūst aktīvāks. Pamodies cilvēks kļūst pakāpeniski mozs un gatavojas pārtraukt gulēšanu.

Melnais pīlādzis – aronija

Aronijas dzimtene ir Ziemeļamerika, bet Eiropas kontinentā tā kļuva populāras 20. gadsimta sākumā. Aronija ir ne vien dekoratīva ar ziediem pavasarī, ogu ķekariem un košajām lapām rudenī, bet arī ārstnieciska.

Ārstniecisko nolūkos izmanto aroniju auglišus, kas tie nogatavojas septembrī vai oktobra sākumā. Vēsa vietā (līdz pieciem grādiem) aronijas var uzglabāt pat divus mēnešus, auglišus var sasaldēt, kā arī gatavot no tiem ievārījumus, marmelādes, sulu un sirupu.

Tautas medicīnā aroniju iesaka hipertoniķiem (nodrošina asinsvadu sienīņu elastību, asinsrites uzlabošanu), cukura diabēta, nieru slimību, reimatisma, hepatītu, gastrītu ar pazeminātu skābi, saindēšanās, sklerozes, mazasinības, slapjo ekzēmu ārstēšanai.

Aronijas augliši un sula labo saglabā vitamīnus un ļoti bagāto bioloģisko vielu sastāvu, spēcina organisma aizsargspējas, paaugstina kuņģa skābes līmeni, veicina barības sagremošanu, veicina apetīti, pazemina asinsspiedienu.

Labāku efektu panāk, ka kopā ar aronijas preparātiem lieto askorbīnskābi saturošu mežrozīšu un upeņu preparātus (tēju, ievārījumus, svaigas ogas).

Visu iepriekšminēto slimību ārstēšanai aroniju var lietot šādi:

✓ svaigus auglišus – pa 50-100 g trīs reizes dienā pusstundu pirms ēšanas;

✓ svaigu sulu – pa 30-50 g trīs reizes dienā, arī pirms ēšanas;

✓ dzer novikumu, ko gatavo šādi: 2 ēdamkarotes kaltēto auglišu termosā aplej ar divām glāzēm verdoša ūdens un atstāj uz nakti. Novikumu izdzer nākamajā dienā trijās reizēs pirms ēšanas.

Garšas uzlabošanai aronijām var pievienot medu vai cukuru, kā arī upeņu ievārījumu vai ogas. Nav neviena cita augļa, kas saturētu tik daudz joda kā aronija. Tādēļ tā spēj palīdzēt vairogdziedzeri ārstēšanai.

UZMANĪBU! Melnaugļu aronija nav ieteicama cilvēkiem, kam paaugstināta kuņģa sulas skābe, kas slimo ar kuņģa vai divpadsmitpirkstu zarnas čūlu, kā arī hipotonijas (pazeminātā asinsspiediena) slimniekiem.

Arī piens var būt gards

Tiem, kam negaršo piens, to var sagatavot ar dažādām piedevām. Tā varētu būt iespēja pieradināt bērnus lietot pienu.

Dievu dzēriens

Samaisa 1 litru paniņu ar 1 litru rūgušpiena, pievieno sarīvētu rupjmaizi, cukuru un mazliet kanēļa.

Vaniļas piens

Pienu sasilda līdz 40 grādu tem-

peratūrai, pievieno vaniļu, cukuru un saputotus olu baltumus, pēc tam samaisa. Dzer aukstu. Uz katru glāzi ņem vienas olas baltumu.

Riekstu piens

Nem 1 litru piena, divas ēdamkarotes medus vai cukura un pusglāzi riekstu. Riekstus samal, pielej verdošu saldinātu pienu, tad atdzēsē.

Burkānu piens

2 glāzes piena, 2 glāzes burkānu

sulas, ēdamkarote medus vai cukura. Visu samaisa un atdzēsē.

Piena zupa ar sniega pikām (6 personām)

Sakuļ 5 olu baltumus, uzvāra 2 litrus piena un liek tajā lielus sakultu olu baltuma ķīļķenus. Kad piens sāk celties, ķīļķenus apgriež ar karoti otrādi. Tad izņem tos laukā un liek lielā zupas terinē. Pienam tad vēl pievieno ¼ glāzes cukura, vaniļu vai vaniļas cukuru. Saputo 6 olu dzeltenumus ar

pusglāzi cukura, kamēr tas izkūst. Pie šīs masas pielej nedaudz no vārošā piena. Pēc tam visu kūlumu lej pie piena, piemēram nedaudz sāls, noņem zupu no uguns, lej terinē virsū ķīļķeniem.

Mandeļu piens

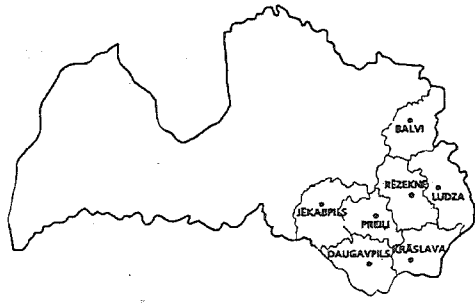
125 gramus saldo mandeļu sarīvē un samaisa ar 1,5 litriem vārīta, atdzēsēta piena, pēc tam izkāš caur karstā ūdenī samērcē-

tu un divkārt salocītu marli. Ja vēlas, var pievienot cukuru.

Piena zupa ar raudzētām klimpām

Iemaisa mīklu kā baltaizei ar raugu, kurai var pielikt mazliet sāls un kādu olu. Kad mīkla ļābi uzrūgusi, tad ar karoti atdala mazus ķīļķenus un liek vārošā pienā. Tie sabriedis lieli un garšīgi.

KAIMINU RAJONOS



Zasas uzņēmējs pensionāriem piedāvā zupas virtuvi

Oktoobrī Jēkabpilī sāka darboties zupas virtuve. Trešdienās un svētdienās jebkurš pensionārs, uzrādot pensionāra apliecību, var paēst zupu bez maksas SIA «Viesuļi» veikala «Gaļas nams» kafējnīcā.

Zupa, ko kafējnīca nolēmusi labdarības kārtā piedāvāt vecajiem ļaudīm, ne ar ko neatšķirsies no tās, ko šajā kafējnīcā var nopirkt ikdienā. Tā ir gaļas zupa, kam klāt pasniedz arī maizi. Divas dienas nedēļā kafējnīca gatava pacienāt ar siltu ēdienu līdz 200 veco ļaužu.

«Brīvā Daugava»

BALVU RAJONĀ

Lielogu dzērvenes no vietējā purva

Pirms pieciem sešiem gadiem Balvu rajona purvos uzņēmīgi cilvēki iestādīja pirmās lielogu dzērveņu platības. Gūta pieredze stādījumu ravēšanā un mēslošanā, nogaršotas ogas, un šoruden zemiņi priecājas par pirmo īsteno ogu ražu. Atziņa: ir vērts ieguldīt līdzekļus un darbu, jo pūles un risks attaisnojas.

Pie pašas Krievijas robežas Baltinavas pagastā purva zemi mēslo un kopj zemnieku saimniecības «Paipalas» saimnieks Staņislavs Ločmelis. Tās 0,3 hektāru lauciņš, kur pirms pieciem gadiem iedēstīja pirmās dzērvenes, šoruden bija nobērts ar lielām, košām ogām. Saimnieks ievācis 600 kilogramus ogu. Laba raža. Staņislavs Ločmelis spriež: «Katru nākamo gadu ražai vajadzētu kāpt uz augšu, līdz tā sasniegs maksimumu. Maksimums lielogu dzērvenēm no viena hektāra ir 30 līdz 40 tonnas ogu.»

Rudens purva dzērvenāju iekrā-

sojis tumši zilpelēkos toņos. Visapkārt mīksts, biezs paklājs. Dzērveņaudzētājs pieliecas un uz augšu paceļ jaunus dzinumus. Jo tie spēcīgāk noauguši, jo labāka raža sagaidāma. Zinātāji teic, ja vienā dzērveņu kvadrātmetrā var saskaitīt ap 1300 vertikāliem dzimumiem, no hektāra nākamajā rudenī ievāks vismaz 30 tonnas.

S.Ločmelis pārliecinājies, ka lielogu dzērveņu ražu ietekmē īpašnieka prasme apsaimniekot savu purvu. Katrā vidē stādījumi pārziemo savādāk, citādāk sagaida un jūtas arī pavasarī, tādēļ saimniekam jābūt tik gudram, lai dzērvenājus savā purvā piebarotu pareizi un lai ogas rudenī izaugtu veselīgi skaistas. Ja tas izdodas, dzērvenes izskatās kā kuplas krelles, un ogās ir vismaz puse no ķmiķa Mendeļejeva tabulā atrodamiem elementiem.

Staņislavs Ločmelis savā purvā audzē piecu šķirņu dzērvenes. Pirmā labā raža ievākta no 'Franklin' un 'Stiven' ogu šķirnēm. Viņa mērķis ir šķirnes kultivēt tālāk un izveidot tīras dzērvenāju plantācijas. Audzētājs izdomājis vienu purva daļu nosegt arī ar dabīga-

jām dzērvenēm. Pats saka: «Gribu papētīt, ko darīs parastā dzērvene, ja ar savām rokām to ielikšu kultūrālā augsnē. Manuprāt, augs un ražos griezdamās.»

Cenu nosaka audzētājs

Vienmērīgi noaudzis, ar spēcīgiem dzimumiem dažādu šķirņu dzērvenājus plešas Naudaskalna purvā. Stādījumi vairāk nekā 11 hektāros. Zemnieku saimniecība «Dālders» Balvu pagastā šoruden ievākusi pirmo labo ražu no aptuveni diviem hektāriem. Nolasījuši ap trim tonnām ogu. Priecājas Sandra Paidere un viņas radnieki.

Plantācijā palicis vēl stūrītis nenovāktu ogu. Rudens vējā salst rokas, bet ogu tik daudz un visas tik skaistas, ka ražas prieks aizēno nepatīkamo. Sandra stāsta, ka pašu spēkiem, piepalīdzot radiem un draugiem, ogas lasījuši ar rokām. Ražot sākuši visi stādījumi, bet visbagātāk, protams, piektā gada plantācijā. Arī Sandra ar labu vārdu min šķirni 'Franklin',

kas, viņasprāt, Naudaskalna purvā iedzīvojušies vislabāk. Bet visskaistākās ogas 'Fili-grīn' šķirnei, oga sver pāri gramam. Dzērveņu kastes salika busiņā un aizveda uz Rīgu – uz augļu un ogu vairumtirdzniecības bāzi.

Par visgrūtāko dzērveņaudzēšanā Sandra uzskata pareizu purva mēslošanu. Katra purva sastāvs savādāks, tādēļ viena un tā pati ogu šķirne katrā vietā iedzīvosies citādāk. Pieredze veidojas ar gadiem.

Darbojoties virtuvē, Sandra pārliecinājusies, ka no lielogām var izvairīt garšīgu dzērveņu, sagatavot kompotu ziemai, vai arī tās pievienot ābolu ievārijumam. Veselīgs un gards kārums ogas bērniem ir ziemas salā, apkaisītas ar pūdercukuru. Kurš ogas redz pirmo reizi, brīnās ļoti. Lielas, lielas ir kultivēto šķirņu dzērvenes, ko iemācījušies audzēt arī Balvu rajona dzērveņaudzētāji.

«Vaduguns»



● Nākamgad Baltinavas dzērveņaudzētājs cer uz nopietnu darbu rudens pusē. Tad ogas, iespējams, lasīs divu hektāru apjomā. Saimnieks ir pasūtījis ogu lasāmo mašīnu Talso, ogu attīrāmo mašīnu Alūksnē, kā arī ogu žāvējamo ierīci un stīgu griežamo aparātu. Viņa nodoms ir kooperēties ar pārējiem dzērveņaudzētājiem Latvijas rajonos, lai savāktu ievērojamu apjomu ogu un pārdotu tās uz ārvalstīm par labu cenu.

JĒKABPILS RAJONĀ

Mājas drupās zaudē dzīvību un gūst ievainojumus

Oktoobrī Krustpils pagastā, kārpils lidlauka teritorijā, sabrukot demontējamas mājas sienai, kāds vīrietis ir gājis bojā, bet viņa darba biedrs guvis smagas traumas. Glābējus uz notikuma vietu izsaukuši neatliekamās medicīniskās palīdzības darbinieki, jo viņi nav varējuši piekļūt cietušajam, kas atradās uz otrā stāva pārseguma platformas.

Krustpils pagasta padomē zina teikt, ka visus lidlauka objektus savulaik privatizējusi Rīgas firma «Reka». Taču konkrētas informācijas par šo lietu pašvaldībai nav. Lidlauka teritorijā ir slikti apsargāta, tajā vairs nav nekādu ražotņu, tāpēc esot iespējams, ka teritorijā peļņas nolūkos rosās personas, kas meklē metāllūžņus vai būvmateriālus.

Cūkmens apciemoja Jēkabpils skolas

Šovasar a/s «Latvijas valsts meži» (LVM) sāka kampaņu «Nemēslo mežā!». Tās mērķis ir mainīt cilvēku attieksmi pret dabas piesārņošanu. Kampaņas laikā Latviju apceļo īpaši izveidots tēls Cūkmens, kas personificē dabas piesārņotāju sušīgo dabu. Tāpēc Cūkmens devās pa Latvijas skolām, viesojās arī Jēkabpilī 3. vidusskolā, kur bērņus informēja

par atkritumu kaitīgo ietekmi uz dabu un aicināja palīdzēt sakopt vidi.

— Apmeklējam tikai pilsētu skolas, jo pagastos jautājums par vides aizsardzību skolēnu vidū nav tik aktuāls. Lauku bērni, dzīvodami tuvāk pie dabas, ir apzinīgāki savā attieksmē pret to, — atzīst Cūkmens palīdzē Daniels Zaccmane.

Kā liecina LVM sniegtā informācija, kampaņas «Nemēslo mežā!» laikā saņemti vairāk nekā 100 ziņojumi no iedzīvotājiem par piecūkotām vietām Latvijā, tajā skaitā arī vairāk nekā 70 fotogrāfijas ar atkritumiem, kas pieteiktas lielajai Cūkmena balvai.

Jēkabpils domes priekšsēdētājs Salcevičs testē jaunu automašīnu

Jēkabpils domes priekšsēdētājs Leonīds Salcevičs pēdējā laikā redzams, vizinoties sudraba krāsas jaunākā «Audi A6» modeļa automašīnā. Domes priekšsēdētājs skaidro, ka automašīna tiek nomāta un pašlaik to testē. Mēnesī par nomu jāmaksā 600 latu un nomas līgums noslēgts uz pieciem gadiem. Faktiski tas esot pirkums lizingā, bet, ja tas noformēts kā noma, kas jāmaksā par automašīnu, neapgrūtinot domes jau tā pārpildīto kredītportfeli.

Jauna automašīna domei esot nepieciešama, jo «Volvo», ko iepriekšējā deputātu sasaukuma darba laikā izmantoja priekšsēdētājs, bet vēlāk viņa vietnieks, atdošot 3. vidusskolai, kurai nav

sava autotransporta.

Jēkabpils domes opozīcijas deputāti par jaunā auto nomu bijuši pārsteigti, jo deputāti par šādu nodomu nav informēti. Ja automašīnu nepērē, bet nomā, nav nepieciešams domes lēmums par tā iegādi un nav jāriko arī cenu aptauja.

Būvlaukumā atrod sena dzīvnieka kaulus

Jēkabpilī, strādājot jauna celtniecības objekta būvlaukumā, uzņēmuma «Jēkabpils PMK» darbinieki atvesto smilšu kravā atrada pagaidām nezināma dzīvnieka kaulu, kas strādnieku uzmanību

pievērsa ar saviem izmēriem. Kauls ir tumšā, gandrīz melnā krāsā, 44 centimetrus garš un tievākajā vietā tā apkārtmērs ir aptuveni 21 centimetrs.

— Nav iedomājams mūsdienų dzīvnieks, kuram būtu tik lieli kauli. Tāpēc gribam sazināties ar Latvijas Dabas muzeju un noskaidrot, cik rets un vērtīgs ir mūsu atradums, — saka strādnieki, kuru rokās nokļuvis šis retums. Latvijas Dabas muzeja speciālistus šis atradums ir ieinteresējis.

— Tikai pēc mutiska apraksta konkrētu atbildi par atraduma izcelsmi nevaru dot. Tumšā krāsa liecina par tā senumu. Mājas govis ir cēlušās no tauriem, ir aizdomas, ka tas varētu būt senās govju kauls, — sacīja muzeja pa-

leontoloģe Ligita Lukševiča.

Muzeja darbinieki gatavojas tikties ar atradējiem un vienoties par tālāko rīcību. Lai atradums gaisa un mitruma maiņas iedarbībā nesairotu, tas ir jāapstrādā ar speciālu šķīdumu.

—Retiem atradumiem vajadzētu atrasties muzejā, nevis mājas šķūnītī, — saka muzeja darbiniece. — Diemžēl Latvijā nav iekārtas, ar kuras palīdzību varētu precīzi noteikt šādu atradumu vecumu. Seno dzīvnieku kauli atrasti arī agrāk, bet šogad Saldus rajona Nīgrandē, rokot granti, atrasts vairāk nekā metru gars un desmit kilogramus smags mamuta ilknis.

«Brīvā Daugava»



● Strādnieki seno kaulu atrada smilšu kravā. Tās tika saņemtas no karjera Krustpils pagastā netālu no Zeļķu tilta.

LIKUMĪBA, INFORMĀCIJA

Ugunsgrēki rada lielus materiālos zaudējumus

Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta statistika liecina, ka šī gada deviņos mēnešos ugunsgrēkos nodarīti lieli materiālie zaudējumi, tie sasniedz 2 275 839 latus. Uguns liesmas vislielākos postījumus nodarījušas dzīvojamā sektorā. 4359 ugunsgrēki no reģistrētajiem 6353 izcēlušies neuzmanīgas rīcības ar uguni rezultātā.

Laiks aprīkot transportlīdzekļus ar ziemas riepām

CSDD atgādina, ka jau no 1. oktobra transportlīdzekļiem vasaras riepas var nomainīt pret ziemas sezonai paredzētajām (gan ar, gan bez radzēm).

Ceļu satiksmes noteikumos teikts: «Laikposmā no 1. decembra līdz 1. martam visiem automobiļiem un autobusiem, kuru pilna masa nepārsniedz 3,5 t, kā arī to piekabēm jābūt aprīkotām ar riepām, kas paredzētas braukšanai ziemas apstākļos. Laikposmā no 1. maija līdz 1. oktobrim aizliegts braukt ar transportlīdzekļiem, kuriem ir riepas ar radzēm.

Vasaras riepas vēsā laikā, kad gaisa temperatūra kritas zemāk par +5°C, zaudē gan savu kvalitāti, gan bremzēšanas īpašības, to materiāls aukstumā kļūst ciets. Rudenī un ziemas sākumā iestājas vēsāks un lietaināks laiks, ceļi kļūst slidēni, tādēļ Ceļu satiksmes drošības direkcija (CSDD) iesaka jau laikus «pāraut» ziemas riepas, lai braukšana būtu pēc iespējas droša. Tomēr arī tad, kad transportlīdzeklis aprīkots ar ziemas riepām, jābūt uzmanīgiem uz ceļa, jo krītošās lapas, salna un aple-

dojums padara ceļu slidenu. Autovadītājiem vajadzētu būt piesardzīgiem un izvēlēties laika apstākļiem drošāko braukšanas ātrumu, pietiekamu distanci un intervālu. Sinoptiķi paredz, ka jau novembra sākums Latvijā var nest pirmo sniega segu.

Būtiski atcerēties:

✓ Ceļu satiksmes noteikumi (CSN) paredz, ka uz automobiļiem NAV jābūt uzlīmei, kas brīdina, ka auto aprīkots ar radžu riepām.

✓ Igaunijā ziemas riepas obligāti jāizmanto laika posmā no 1. decembra līdz 1. martam. Lietuvā — jau no 10. novembra līdz 1. aprīlim.

✓ Radzotas riepas ceļu satiksmē Latvijā varēs lietot arī pēc 2008. gada.

Ir jāievēro sekojoši riepju uzstādīšanas noteikumi.

AIZLIEGTS:

- vienlaikus uzstādīt diagonāl-korda un radiālkorda riepas;
- vienlaikus uzstādīt dažādu izmēru riepas uz transportlīdzekļa vienas ass riteņiem;
- vienlaikus uzstādīt vasaras un ziemas riepas uz transportlīdzekļa vienas ass riteņiem;

- uzstādīt atjaunotās riepas uz autobusu priekšējās ass riteņiem;

- vienlaikus uzstādīt radzotas riepas un riepas bez radzēm. Neradzota riepa ir riepa, kurā nav nevienas radzes;

- uzstādīt radzotas riepas, kuru radžu skaits atšķiras par vairāk nekā 20% starp riepu ar vislielāko radžu skaitu un riepu ar vismazāko radžu skaitu. Radzējums nedrīkst būt fragmentārs, t.i. riepas aploces posms bez radzēm nedrīkst būt garāks nekā riepas un brauktuves kontaktaukuma garums;

- uzstādīt riepas, kas nav paredzētas izmantošanai ceļu satiksmē (piemēram, sacensībām vai īpašiem nolūkiem paredzētas riepas u.tml.);

- uzstādīt riepas pretēji paredzētajam un norādītajam rotācijas virzienam.

Laikposmā, kad CSN paredz obligātu ziemas riepju lietošanu, visu autobusu (autobusu), kuru pilna masa nepārsniedz 3,5 t, minimālais pieļaujamais ziemas apstākļos izmantojamo riepju protektora dziļums mērīšanas zonā nedrīkst būt mazāks par 4 mm.

Par uzturdevas kompensācijas palielināšanu

Iekšlietu ministrija izdevusi rīkojumu, kas paredz no nākamā gada 1. janvāra palielināt policistiem, robežsargiem un ugunsdzēsējiem pienākošos uzturdevas kompensāciju par 40 latiem.

Tas nozīmē, ka no nākamā gada 1. janvāra policistu, robežsargu un ugunsdzēsēju uzturdevas kompensācijas apjoms vairāk nekā dubultosies un būs 75 latī.

Iespēju palielināt uzturdevas kompensāciju IeM iestāžu darbiniekiem dod Saeimas pieņemtais valsts budžets 2006. gadam, kas paredz Iekšlietu ministrijai piešķirt papildus 13,7 milj. latu darbinieku sociālo garantiju jautājumu risināšanai. Vēl 207 tūkst. Ls šim mērķim IeM atrada, pārdaļot jau esošos līdzekļus.

No papildus piešķirtā finansējuma uzturdevas kompensācijas

palielināšanai plānots izlietot 7,3 miljonus latu. 3,6 miljoni nākamgad tiks izmantoti atvaļinājumu pabalstu izmaksai, 0,8 milj. Ls — atvaļinājuma pabalsta parāda par 2002. gadu segšanai, 440 tūkst. Ls — Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes darbinieku atalgojuma palielināšanai.

IeM Preses un sabiedrisko attiecību departaments

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes novembrī		
LAIKS	LIETAS DALĪBNIEKI	LIETAS BŪTĪBA
1. novembrī pulksten 10.00	Vasiļijs Kozlovs, Klaudija Skubiļina	KL 175.(3), KL 175.(4), KL 233.(2)
1. novembrī pulksten 10.00	Ivars Rubens	KL 231.(2)
3. novembrī pulksten 10.00	Aleksandrs Kūliņš	KL 260.(2)
3. novembrī pulksten 10.00	Jānis Domulis	KL 130.(1)
7. novembrī pulksten 10.00	Vladimirs Židkova	KL 231.(2)
8. novembrī pulksten 10.00	Sergejs Jakuševs	KL 176.(1)
8. novembrī pulksten 10.00	Oskars Cakuls	KL 180.(2)
9. novembrī pulksten 10.00	Igors Zaicevs, Nikoljs Jevstignejevs, Mihails Popadinecs	KL 175.(2), KL 176.(1), KL 180.(2), KL 314.(1)
9. novembrī pulksten 14.30	Konstantīns Kraševskis	KL 185.(1)
9. novembrī pulksten 10.00	Pēteris Skabs, Guntis Veips, Jānis Čevers, Andris Počs, Jānis Počs, Ilmārs Vaivodis, Jānis Bojārs, Dainis Čevers, Inese Garanča	KL 172., KL 175.(2), KL 175.(3), KL 185.(2), KL 20.(3), KL 20.(4), KL 231.(2), KL 233.(3), KL 314.
14. novembrī pulksten 10.00	Raitis Stupāns	KL 231.(2)
15. novembrī pulksten 10.00	Ligita Vilkausa, Viktorija Lukjanova	KL 180.(1)
15. novembrī pulksten 10.00	Ivans Jegorovs	KL 180.(2)
16. novembrī pulksten 10.00	Guntis Stepiņš	KL 175.(3)
16. novembrī pulksten 14.30	Aleksandrs Afaņasjevs	KL 185.(1)
21. novembrī pulksten 10.00	Aleksandrs Bodganovs	KL 175.(3)
23. novembrī pulksten 10.00	Igors Cvetkovs	KL 221.(1)
23. novembrī pulksten 10.00	Andris Leišups	KL 260.(2)
24. novembrī pulksten 10.00	Jevgeņijs Bojšakovs	KL 157.
25. novembrī pulksten 14.00	Gintars Davidenko	KL 231.(2)
29. novembrī pulksten 14.30	Aloizs Valainis	KL 175.(3), KL 185.(1)
29. novembrī pulksten 10.00	Igors Ivanovs	KL 185.(1)
30. novembrī pulksten 10.00	Evalds Čeirāns	KL 230.

POLICIJAS ZIŅAS

Laikā no 24. līdz 31. oktobrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdajā reģistrēti 37 iesniegumi, no kuriem pieci bijuši par dažādiem ceļu satiksmes negadījumiem, 11 reizes reģistrētas huligāniskas darbības, notikuši deviņi ģimenes skandāli un sešas zādzības.

Sodis par nelikumīgu alkohola tirdzniecību

24. oktobrī policijas darbinieki par nelikumīgu alkoholisko dzērienu tirdzniecību Preiļos sastādīja administratīvo protokolu 1930. gadā dzimušajai Jevgeņijai.

Daugavā atrasts vīrieša liķis

25. oktobrī Līvānu novada Turku pagasta teritorijā Daugavā atrasts kāda 1953. gadā dzimuša vīrieša liķis. Redzamas vardarbīgas nāves pazīmes netika konstatētas.

Rušonas pagastā nodega dzīvojamā māja

26. oktobrī izcēlās ugunsgrēks Rušonas pagastā. Nodega 1951. gadā dzimušajam Edgaram piederošā māja 120 kvadrātmetru platībā. Nostādīts, ka iespējams aizdegšanās iemesls varēja būt neuzmanīga rīcība ar uguni.

Iebrauca stāvošā automašīnā

26. oktobrī Līvānos reģistrēts ceļu satiksmes negadījums. 1946. gadā dzimušais Jānis, būdams alkohola reibumā, vadīja automašīnu VM Passat. Braucot atpakaļgaitā, viņš sadūrās ar stāvošo automašīnu Toyota Corolla. Šajā ceļu satiksmes negadījumā bojāti tikai abi transportlīdzekļi,

cilvēki nav cietuši.

Aglonā nozagts velosipēds

26. oktobrī ar iesniegumu policijā griezās Aglonas iedzīvotāja, 1963. gadā dzimusi Ingūna. Viņai nozagts velosipēds. Policija ir ierosinājusi kriminālprocesu.

Nodega pirts

28. oktobrī ugunsdzēsējiem vēlreiz nācās braukt uz ugunsnelaimes dzēšanu Rušonas pagastā. Tur pagaidām nenoskaidrota iemesla dēļ uzcēlās uguni greks, kura rezultātā nodega 1962. gadā dzimušajam Ivanam piederošā pirts.

Pārgriezts satelītantenas kabelis

27. oktobrī ar iesniegumu policijā griezās Rušonas pagasta iedzīvotājs, 1984. gadā dzimušais Aivars. Viņš bija konstatējis, ka pie dzīvojamās mājas pārgriezts viņam piederošais satelītantenas kabelis. Policija ir ierosinājusi kriminālprocesu.

«Saulītē» zaga pārtikas produktus

30. oktobrī Preiļos veikalā «Saulītē» pieķerts zaglis. 1952. gadā dzimušais Bruno nozaga pārtikas produktus. Policija ir izmeklēšanu.

Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

Notiesāts pagrabu zaglis

4. oktobrī Preiļu rajona tiesā izskatīta Līvānu iedzīvotāja, 1951. gadā dzimušā Anatolija Andrejeva krimināllieta viņa apsūdzībā pēc Krimināllikuma 175. panta 3. daļas. Andrejevs iepriekš bija jau septiņas reizes sodīts, pēdējo reizi — Preiļu rajona tiesā 1996. gada aprīlī.

Tiesas sēdes laikā tika noskaidrots, ka Anatolijs Andrejevs atkārtoti izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupīšanu (zādzību), iekļūstot telpā.

2004. gada 27. februārī vēlā vakarā, būdams alkohola reibumā, Andrejevs nolēma izdarīt zādzību. Līvānos, Avotu ielā 1b viņš iegāja dzīvojamās mājas pagrabtelpā. Tur vīrietis atrada metāla stieni, uzlauza I.Z. piederošajam pagrabam uzlikto durvju atslēgu. Tīcis iekšā, nozaga vīriešu velosipēdu

40 latu vērtībā, divas ievārijuma burkas, vienu burku ar marinētiem gurķiem un vienu burku ar konservētiem salātiem. Pagraba īpašnieci tika nodarīts materiāls zaudējums 43 latu apmērā.

Tajā pašā reizē Andrejevs uzlauza arī V.F. piederošo pagrabu, kur paņēma kartupeļus. Zaudējums — sešu latu apmērā.

Nozagtos produktus ar velosipēdu Andrejevs aizveda mājās un apēda, bet braucamriku glabāja līdz brīdim, kad to atrada policijas darbinieki. Tādā veidā Anatolijs Andrejevs izdarīja Krimināllikuma 175. panta 3. daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesa nosprieda viņu atzīt par vainīgu un sodīt ar brīvības atņemšanu uz septiņiem mēnešiem, soda izciešanu uzsākot slēgtā cietumā.

Pēc Preiļu rajona tiesas materiāliem

Vai sekojat līdzī televīzijas seriāliem un šoviem?

Jāzeps Bogotais, zemnieks no Saunas pagasta: — Televīzijas šovus skatos ļoti reti. Tā kā seriāli tiek rādīti ļoti daudz, arī ar tiem neaizraujos. Var jau būt, ka citiem tās «ziepju operas» patīk, es tur neskatu neko jēdzīgu.



Patiesību sakot, mums, lauku cilvēkiem, televīzijai maz laika atliek. «Panorāmu» gan cenšos noskatīties, arī kādu labu filmu. Izvēlos tādu filmu, kura beidzas tajā pašā vakarā, lai var zināt rezultātu.



Tekla Vaivode,
Vārkavas novada
Upmalas pagasta
iedzīvotāja:

— Man pašlaik ir tikai viens seriāls, ko skatos katru darbdienas vakaru, — «Dārnieka meita». Tas ir stāsts par cilvēku ikdienu un ikdienišķām attiecībām. Šovi man nepatīk, pat «Ainu» neskatos, jo man neinteresē tādi raidījumi. Arī laika nav. Noskatos «Panorāmu» un romantiskos kino otrdienu vakaros, jo tā ir laba atslodze. Reizēm — vecās latviešu filmas. Žēl, ka jaunās filmas vairs nav tik labas, jāvērtē visai viduvēji. «Bojevīkus» nekad neesmu cienījusi.

**Dzintars
Kazemāks,**
Preiļu novada
Aizkalnes pagasta
iedzīvotājs:



— Neskatos ne seriālus, ne šovus. Nepatīk un viss. Noteikti cenšos nepalaist garām mednieku raidījumus, «Laiks vīriem». Ja gribu noskatīties filmu, tad izvēlos asa sižeta kino. Manuprāt, šovus var taisīt vienu pēc otra, bet es neskatīšos, jo tādas lietas mani neinteresē.

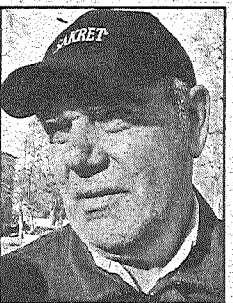


Dzintra Vilcāne,
Preiļu iedzīvotāja:

— Televīzijas šovi man nepatīk, bet seriālus reizēm paskatos, piemēram, «Mežonīgās kaislības», lai zinātu, kā sižets risinās. Ja arī gribētu visiem seriāliem līdzī izsekot, tas nebūtu iespējams laika trūkuma dēļ. Labāk izvēlēties kādu filmu atslodzei. Vienīgais no šoviem, kur var kaut ko no reālās dzīves situācijām atrast, ir «Aina». Ar bērnu raidījumiem tagad arī problemātiski, visu laiku rāda tikai kaut kādus pokemonus. Nav vairs mīļo un jauko multfilmu.

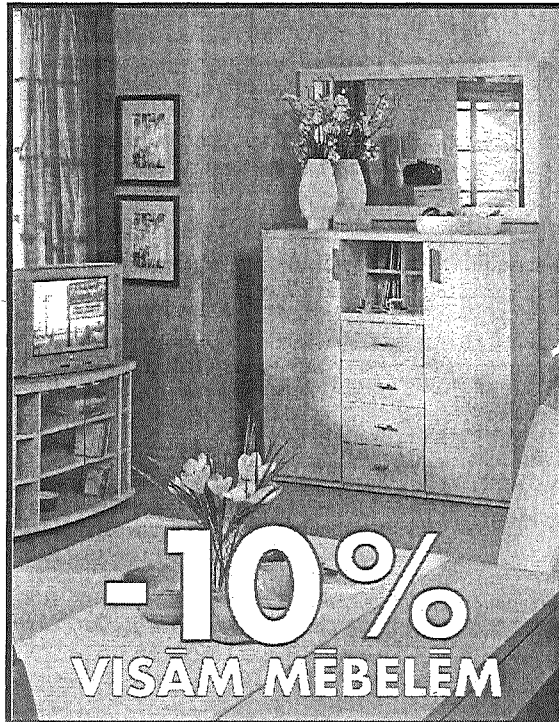
Arnolds Ošs,
Preiļu iedzīvotājs:

— Ja nav, ko darīt, tad kādreiz var arī seriālus paskatīties. Bet tā kā pārsvarā pa vakariem ir, ko darīt, tad seriāli paliek pēdējā vietā. Lai gan pēdējā laikā populāri ir dažādi šovi, tos tikpat kā neskatos — tajos netiek rādīts tas, kas cilvēkiem būtu vajadzīgs. Man pietiek ar ziņu raidījumiem, noklausos, ko atkal par mūsu valdību stāsta. Viss pārējais ir otršķirīgs.



L.Kirillova
A.Stepanova foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS



**Mums
jubileja-
Jums
atlaide
visām
mēbelēm!**

Akcija no 01.11.05. - 14.11.05.



**Mēbeļu veikals
"Manas Mēbeles"
Brīvības ielā 2,
Preiļos un
Rīgas ielā 75,
Līvānos**

**-10%
VISĀM MĒBEĻĒM**

MLSIA «Wentwood Developments Limited», reģ. nr. 000337567, un MSIA «LAKO AB», administrācija Konsultāciju sabiedrība «Neibergs & Partneri», ar šo paziņo, ka 2005. gada 9. novembrī plkst. 12.00, Rīgā, Lāčplēša ielā 2-3 tiek rīkota MLSIA «Wentwood Developments Limited» un MSIA «LAKO AB» kustamās mantas — prasījuma tiesības un līdzdalība radniecīgo uzņēmumu kapitālā, IZSOLE.

Prasījumu pamatojošie dokumenti pie administrācija neatrodas. Visas pārdodamās mantas novērtējums LVL 100 (simts latu). Tālr. uzziņām 7242024.

VĀRKAVAS NOVADA DOME
pārdod mutiskā IZOLĒ ar augšupejošu soli nekustamo mantu — pagasta administratīvo ēku un zemes gabalu 9217 m² platībā Vārkavas novadā, Vecvārkavā, Vītoli ielā 2.

Ar izsoles noteikumiem var iepazīties novada domē Vecvārkavā, Skolas ielā 5 (darba dienās no plkst. 9.00 līdz 16.00, iepriekš saskaņojot pa tālr. 5350391 vai 9446486).

Izolējamās mantas nosacītā cena — Ls 8500, t.sk. nodrošinājums — Ls 850, kas iemaksājams LUB Preiļu filiālē, konts Lv 31 UNLA0026000130410.

Izsoles pieteikums jāiesniedz līdz 2005. g. 21. novembrim Vārkavas novada domē, Vecvārkavā, Skolas ielā 5.

Pārdod

māju Līvānos. Tālr. 9434152;
pārtikas kartupeļus (1. šķira — Ls/kg 0,12). Tālr. 6339516, 9343060;
apgāzēju (vieglo a/m) vai maina pret malku, benzīna kannas, alumīnija (20 l). T. 9425528;
arklu (jaunu, 2-rindu un 3-rindu). T. 8791086;
arklu (motobloka, Ls 10). T. 4636166;
dzinēju (traktora, pēc kapitālā remonta). T. 4690421;
galviņu (motora, VW GOLF, 1,6 dīzelis, vienkanāla). T. 5945926, 4625222;
katingu teniskā kārtībā. T. 8311517;
kultivatoru (s-veida, 2,50 m), vāģtāju, T-40 hidrotvertni, metināšanas agregātu. T. 6489756;
kultivatoru (T-25), vienkopusu arklu, vienas piekabes rāmi, metāla caurules (diam. 100 mm). T. 6152225;
lukturi (aizmugurējo), amortizatorus (FORD GRANADA), VAZ - 2141 priekšējos stiklus, lukturus u.c. T. 9111247;
motobloku MTZ - 05 ar piekabi (400 l). T. 4622054;
motokultivatoru "Krot" (labā stāvoklī). T. 6114575 (pēc 19);
motoru (FORD SCORPIO, Doch, 2.0i, rezerves daļām). T. 9460277;
plāti (traktora, ar cieta sakabi, 5x2,2 Mt, GAZ - 51). T. 8356066;
radiatorus (jebkādas markas a/m). T. 4621111;
rezerves daļas (AUDI - 100, NISSAN PATROL loku priekšas, TOYOTA LAND CRUISER 100). T. 6776363;

rezerves daļas (AUDI - 80, 1989.g. izl., 8 mono, 5 pakāpju ĀK, starteri, generatoru, stūres pastiprinātāju, motoru, stiklus, durvis; BMW 520i ātrumkārbu, pakalējo tiltu u.c.). T. 9478322;

rezerves daļas (AUDI - 90 QUATTRO, 2,3, 1987.g. izl.; AUDI - 80, 100, 1984. - 87.g. izl.; OPEL ASCONA, PEUGEOT-205309, 1,9 D, BMW-520, 1986.g. izl.). T. 6771528;

rezerves daļas (FORD MONDEO, 1993. g. izl., UNIVERSAL). T. 6130467;

rezerves daļas (FORD SCORPIO, 2,9, 1988.g. izl.; FORD SIERRA 2,3 D un 2,0, 1986.g. izl.; FORD ESCORT, ORION). T. 6771528;

rezerves daļas (FORD TRANSIT, 2,5 D, 1990.g. izl.; NISSAN SUNNY, 1983.g. izl.; RE-NAULT TRAFIK, 1986.g. un RAF priekšējo stiklu, ritošo daļu, riepas). T. 9478322;

rezerves daļas (JUMZ, uzkarī, pakalējo tiltu komplektā). T. 6466367;

rezerves daļas (MTZ - 82, kardānus, sajūga diskus, sprauslas, centrālo stiepi, stūri). T. 8611784;

rezerves daļas (OPEL ASCONA, 1,6 D, dīzelis; OPEL KADETT CARAVAN 1,3). T. 9995494;

rezerves daļas (OPEL ASCONA, KADETT, RECORD, SIERRA, 1982. - 1987. g. izl., 1,3, 1,6, 1,8 i, 2,0, lēti). T. 6862703;

rezerves daļas (OPEL VECTRA, 1,6 mono, 1993.g.; MAZDA - 626, 1983. - 90.g. izl.; FIAT UNO 1,3, 1986.g. izl.; AUDI - 100, 1986.g. izl., bremžu diskus, riepas, sānu un aizmugures stiklus. T. 9478322;

rezerves daļas (VAZ - 2102, dzinēju, ātrumkārbu, starteri, generatoru, pakalējo tiltu, diskus). T. 4633527, 6543436.

Irējam vai pērkam telpas
veikalam Līvānos.
Tālr. 9296724, 9105566.

AICINA DARBĀ guļbūvju speciālistus
un strādniekus darbam gateri.
Darbs Līvānos.
Tālr. 6749391.

4. un 7. novembrī (pēdējo reizi šogad) z/s pārdos jaunputnus (5-6 mēn.), dējējvistas (10-14 mēn., cena no 1 Ls), gajus. Galīšos 7.30, Riebiņos 7.45, Preiļos 8.00, Pieniņos 8.40, Stabulniekos 8.55, Galēnos 9.10, Sījukalnā 9.25, Polkoronā 9.40, Smelteros 9.50, L.Ansposkos 10.00, Priekules 10.10, Rudzātos 10.25, Rožupē 10.45, Līvānos 11.00, Jersikā 11.35, Upeniekos 11.45, Starēs 12.00, Vanagos 12.15, Sutros 12.35, Anspokos 12.55, Kastīrē 13.05, Baškos 13.10, Aglonā 13.25, Jaunaglonā 13.40, Aglonas st. 13.55, Aizkalnē 14.10, Pelēcos 14.20, Arendolē 14.35, Rimicānos 14.50, Upmalē 15.00, Vārkavā 15.10, Ančkinos 15.20. Tālr. 5321270, 8335313.

SIA «RANKO» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 5342807, 9161121, 6333669.

**SIA «Rēzeknes gaļas
kombināts»** iepērk lopus.
Tālr. uzziņām 4622475.

A/s «Latgales Finanšu un investīciju kompānija»
pensionāriem un invalīdiem piedāvā
kredītus bez ķīlas līdz Ls 500.
Līvānos (tikai otrdienās, iepriekš jāpiezvana),
Preiļos, Raiņa bulv. 13 - 300.kab.
Tālr. 5324164, 8345847.

SIA «IBIZA»

Iepērk Vidzemē pie ceļa

Priede	Egļe
diam. 9-14 Ls 23	diam. 14-17 Ls 33
diam. 14-28 Ls 34	diam. 18-24 Ls 41
diam. 28 < Ls 39	diam. 25 < Ls 42

Iepērk Latgalē pie ceļa

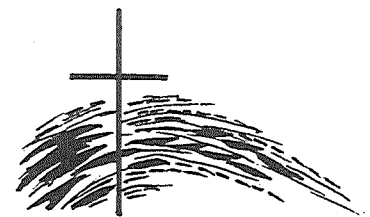
Priede	Egļe
diam. 14-28 Ls 32	diam. 14-18 < Ls 31
diam. 28 < Ls 35	diam. 18 < Ls 39

Iepērk papirmalku pie ceļa.

Bērzs — Ls 16. Skujkoki — Ls 10. Apse — Ls 8.

Tālr. 6460872, 6457973.

Ātra apmaksā. Slēdzam sadarbības līgumus.
Sniedzam transporta pakalpojumus.



Vējš rautās lapas tumsā svaida,
Ne tavi soļi skan, ne balss.

**Izsakām dziļu līdzjūtību
Antonijai Leonovičai,
MĀTI smiltājā izvadot.**

Kaimiņi

Mēs bieži saulei māti pielīdzinām
Un vienmēr ticam — viņa neaiziet...

**Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Nadeždai Koļcovai,
MĀTI smiltājā guldot.**

Kolēģi juristi

**Izsakām dziļu līdzjūtību
Antonam Miģlānam sakarā ar
MĀTES nāvi.**

SIA «Automobilists»